



Openbaar

Ons 103640/40

kenmerk:

Zaaknummer: 103640

Datum: 18 juli 2013

BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet ten aanzien van wijzigingen van de technische voorwaarden inzake de administratieve volumeherleiding en beperking netverliezen voor gas

**Pagina
1/65**

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag

T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl



Openbaar

2/65

Inhoud

BESLUIT	1
1 Inleiding	4
2 Aanleiding besluit.....	4
3 Wettelijk kader en procedure	9
4 Wijzigingen van de volumeherleiding	13
4.1 Volumeherleidingsfout	13
4.2 Noodzaak om volumeherleidingsfout te elimineren.....	15
4.3 Wijziging administratieve temperatuurcorrectie.....	16
4.4 Wijziging administratieve drukcorrectie	17
4.5 Wijzigingsopdracht administratieve volumeherleiding	19
4.6 Wijzigingsverzoek/opdracht hoogtecorrectie en afwijkende leveringsdruk	20
5 Netverliezen	22
5.1 Achtergrond netverliezen.....	22
5.2 Verrekening van netverliezen	23
5.3 Toewijzen van de netverliezen	27
5.4 Inkopen van netverliezen.....	30
5.5 Wijzigingen allocatie	32
5.6 Wijzigingen reconciliatie	33
6 Gewijzigde codebepalingen	34
7 Zienswijzen	40
7.1 Doelmatigheid.....	40
7.2 Prikkels netverliezen in allocatie.....	42
7.3 Uurlijkse netverliezen.....	43
7.4 OV-exit capaciteit.....	47
7.5 Transport ondersteunende dienst.....	48
7.6 Verwerking netverliezen in de tarieven.....	49
7.7 Alternatief inkopen netverlies door landelijke netbeheerder.....	50
7.8 Hogere netverliezen bij Westland	50



Openbaar

7.9	Onnauwkeurigheid gasmeetinrichtingen	52
7.10	Onvoldoende onderzoek naar financiële effecten	54
7.11	Herleidingsluchtdruk bij grootverbruikmeetinrichtingen	55
7.12	Transparantie over netverliezen	56
7.13	Invloed van 15-gradenmethode	57
7.14	Gevolgen regulerende energiebelasting.....	58
7.15	Technische drukcorrectie.....	58
7.16	Hoogtecorrectie	59
7.17	Groen gas invoeding.....	60
7.18	Inwerkingtreding	61
7.19	Tekstuele opmerkingen	63
8	Besluit.....	64
9	Publicatie en inwerkingtreding	64



Openbaar

4/65

1 Inleiding

1. Met dit besluit wijzigt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) de Meetvoorwaarden Gas – RNB, de Allocatievoorwaarden Gas en de Begrippenlijst Gas. Dit besluit verhoogt ten eerste de gastemperatuur, die gebruikt wordt bij de administratieve volumeherleiding van het gasverbruik van kleinverbruikers, van 7° Celsius naar 15° Celsius. Ten tweede wordt de atmosferische luchtdruk, die gebruikt wordt bij de administratieve volumeherleiding van het gasverbruik van profielafnemers, verhoogd van 1013,25 mbar naar 1015,5 mbar. Ten derde worden de allocatie- en reconciliatieberekeningen zodanig aangepast waardoor de uurlijkse en de maandelijkse netverliezen worden toegewezen aan de regionale netbeheerders.
2. Op 1 april 2013 is de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt ¹ in werking getreden. Vanaf die datum is ACM de rechtsopvolger van de Consumentenautoriteit, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: NMa) en de Onafhankelijke Post- en Telecommunicatieautoriteit. Sindsdien oefent ACM de bevoegdheden uit van deze drie rechtsvoorgangers. Hoewel de voorbereiding van dit besluit grotendeels door de NMa is gedaan, is dit besluit door ACM genomen. Omdat de procedure van onderhavige codewijziging zich uitstrekt over de periode van zowel voor als na genoemde datum, zullen in dit besluit verwijzingen naar zowel de NMa als ACM worden gemaakt.

2 Aanleiding besluit

3. Naar aanleiding van Kamervragen² heeft de Minister van Economische Zaken (EZ) (hierna: de Minister) in 2007 een onderzoek toegezegd naar eventuele afwijkingen in de meting van gasverbruik bij kleinverbruikers en de verwerking van die meetafwijkingen door energieleveranciers. De NMa heeft dit onderzoek uitgevoerd in opdracht van de Minister en in samenwerking met Kiwa Gas Technology. Naar aanleiding hiervan is in juli 2008 een onderzoeksrapport³ (hierna: onderzoeksrapport 2008) gepubliceerd.

¹ Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 2013, nummer 213, 21 maart 2013.

² TK 2006-2007, nr 2337.

³ "Rapportage naar aanleiding van het onderzoek naar balgenmeters", Nederlandse Mededingingsautoriteit, juli 2008.



Openbaar

Conclusies onderzoeksrapport 2008

4. Het onderzoeksrapport 2008 heeft ten eerste geconcludeerd dat balgengasmeters metrologisch gezien naar behoren functioneren en correct meten.
5. Voorts is vastgesteld dat er een structurele meetfout optreedt bij de 7-gradenmethode die wordt gebruikt voor de volumeherleiding van de balgengasmeters van consumenten.⁴ De volumeherleidingsfout wordt in de eerste plaats veroorzaakt doordat bij de volumeherleiding wordt uitgegaan van een te lage temperatuur van het gas in de meter. De aanname is dat de gastemperatuur 7° Celsius bedraagt, terwijl in werkelijkheid de gemiddelde gastemperatuur dichterbij de 15° Celsius ligt. Deze hogere gastemperatuur is een gevolg van het opwarmingseffect van het gas in de meterkast van de kleinverbruiker waarbij het gas de omgevingstemperatuur van de meterkast aanneemt.
6. Ten derde concludeert het onderzoeksrapport 2008 dat de volumeherleidingsfout wordt veroorzaakt door verkeerde aannames over de druk van het gas dat door de meter stroomt. Dit wordt onder meer veroorzaakt door een verkeerde aanname van de atmosferische (lucht)druk. De aanname is dat deze gemiddeld 1013,25 mbar bedraagt, terwijl in werkelijkheid deze gemiddeld 1015,5 mbar bedraagt. Daarnaast kan er een verschil in de leveringsdruk in de gasmeter optreden indien geen drukregelaar wordt gebruikt (waardoor de gastoevoer niet constant is). Dit kan zich vertalen in een (klein) voordeel of nadeel in de volumetoewijzing van enkele tienden van procenten. Ten slotte is vastgesteld dat ook de hoogteligging van de gasmeter de volumeherleidingsfout beïnvloedt. Als gevolg van de hoogteligging van de gasmeter varieert de atmosferische (lucht)druk, waardoor een groter volume wordt geregistreerd naarmate de gasmeter hoger is gelegen.
7. De volumeherleidingsfout leidt tot een (onterechte) hogere vaststelling van het gasverbruik van veel kleinverbruikers. In het onderzoeksrapport 2008 heeft de NMa geconstateerd dat door de onjuiste aanname ten aanzien van de gastemperatuur het gasverbruik (volume) bij de kleinverbruiker gemiddeld genomen 3,25% te hoog wordt vastgesteld. Doordat het vastgestelde gasverbruik de basis vormt voor de gasrekening die de kleinverbruiker afrekent met zijn leverancier, wordt in eerste instantie bij de kleinverbruiker meer gas in rekening gebracht dan hij werkelijk heeft afgenomen. Er is daardoor sprake van een meetwinst voor leveranciers. Het onderzoeksrapport 2008 stelt echter vast dat de

5/65

⁴ Hoewel in het onderzoeksrapport 2008 gesproken wordt over consumenten, wordt in dit besluit alleen gesproken over kleinverbruikers of profielgrootverbruikers.



Openbaar

kleinverbruiker niet teveel betaalt omdat de leveranciers de meetwinst in de vorm van een korting op het leveringstarief aan de kleinverbruiker teruggeven.

8. Tot slot stelt het onderzoeksrapport 2008 vast dat sprake is van netverliezen⁵ waarvoor de kleinverbruikers betalen. Deze netverliezen zijn het verschil tussen de 3,25% afwijking, als gevolg van de onjuiste aanname over de gastemperatuur, en de voor de leverancier zichtbare meetwinst van ongeveer 1,5%. Het verschil tussen deze twee percentages (ongeveer 1,75%) kan worden verklaard door netverliezen. Netverliezen kunnen fysieke lekkages betreffen maar ook administratief van aard zijn bijvoorbeeld doordat bepaalde huishoudens wel gas afnemen maar geen leverancier hebben en daardoor geen rekening ontvangen voor het verbruikte gas. Een gevolg hiervan is dat meer gas wordt afgenomen van een gastransportnet dan er wordt afgerekend.

Aanbevelingen onderzoeksrapport 2008

9. In het onderzoeksrapport 2008 heeft de NMa enkele aanbevelingen aan de Minister gedaan. Eén van de aanbevelingen betrof het elimineren van de volumeherleidingsfout die optreedt bij de balgenmeters van kleinverbruikers. Dit kan worden uitgevoerd door het toepassen van een technische volumeherleiding en door een aanpassing van de bestaande administratieve volumeherleiding.
10. Een technische volumeherleiding is mogelijk als gasmeters geplaatst worden met temperatuurcorrectie en eventueel met drukcorrectie. De volumes worden dan op het niveau van de individuele gasmeter gecorrigeerd voor temperatuur en eventueel druk. Een administratieve volumeherleiding van gemeten volumes is dan niet meer nodig. Aan deze technische volumeherleiding zijn kosten verbonden die met name voor drukcorrectie hoog zijn. Aangegeven is dat de afweging voor een verplichte technische volumeherleiding voor balgenmeters kan worden meegenomen in de herziening van de specificaties voor de in te voeren slimme meters.
11. Bij de administratieve volumeherleiding wordt het gemeten verbruik aan de hand van een veronderstelling over temperatuur en druk gecorrigeerd. Voor de administratieve volumeherleiding zijn de aanpassingskosten en de nauwkeurigheid naar verwachting lager dan voor de technische volumeherleiding.

⁵ Daar waar in het onderzoeksrapport 2008 wordt gesproken over lekverliezen, wordt in onderhavig besluit gesproken over netverliezen.



Openbaar

12. Zowel de technische volumeherleiding als de administratieve volumeherleiding leiden naar verwachting tot structureel hogere tarieven voor de gaslevering en het gastransport en tot lagere totale energiebelastingkosten voor kleinverbruikers. Gegeven dat het enkele jaren zal duren voordat alle gasmeters zijn vervangen door nieuwe slimme meters met de technische volumeherleiding achtte de NMa het noodzakelijk om voor de tussenliggende periode de administratieve volumeherleiding aan te passen.
13. Tenslotte was de aanbeveling uit het onderzoeksrapport 2008 dat de NMa de gezamenlijke netbeheerders zal verzoeken met een codewijzigingsvoorstel te komen om prikkels voor de regionale netbeheerders te introduceren om de netverliezen beperken.

Verplichting voor technische temperatuurcorrectie in de slimme meter

14. De Minister heeft naar aanleiding van het onderzoeksrapport 2008 de Tweede Kamer op 12 september 2008 bericht⁶ dat voor de kleinverbruiker op de korte termijn een administratieve temperatuurcorrectie noodzakelijk is en dat op de lange termijn een technische temperatuurcorrectie noodzakelijk is. Daarbij heeft de Minister aangekondigd dat de toepassing van de technische temperatuurcorrectie in de uitvoeringsregelgeving van de slimme meter zal worden opgenomen. Naar aanleiding hiervan is op 27 oktober 2011 een Algemene Maatregel van Bestuur⁷ van kracht geworden. Met de introductie van de slimme meter met lokale temperatuurcorrectie die – middels een nog te nemen Koninklijk Besluit – naar verwachting per 1 januari 2014 verplicht zullen worden gesteld, zullen vanaf die datum de meetwinsten op termijn gaan verdwijnen.

Administratieve temperatuurcorrectie en beperking van de netverliezen

15. NMa was van oordeel dat – als gevolg van het feit dat vanaf 1 januari 2014 slimme meters met de lokale temperatuurcorrectie worden geplaatst – vanaf dat moment de administratieve temperatuurcorrectie voor de bestaande meters van kleinverbruikers noodzakelijk is. Ook nadat de grootschalige uitrol van de slimme meters met technische temperatuurcorrectie is afgerond, blijft de administratieve temperatuurcorrectie noodzakelijk. Dit komt enerzijds doordat kleinverbruikers niet verplicht worden gesteld een slimme meter te laten plaatsen. Anderzijds zijn er nu reeds slimme meters bij kleinverbruikers geplaatst die niet beschikken over een technische temperatuurcorrectie. Daarom blijft voor deze twee groepen kleinverbruikers een administratieve temperatuurcorrectie noodzakelijk.

⁶ Kamerstuk 29372, nummer 73 van 18 september 2008.

⁷ Besluit van 27 oktober 2011, houdende regels over op afstand uitleesbare meetinrichtingen, Staatsblad 2011-511.



Openbaar

16. Daarnaast dient ook een invulling te worden gegeven aan de beperking van de netverliezen. Voor de aanpassing van de administratieve temperatuurcorrectie en de bepaling van netverliezen is het noodzakelijk dat de technische voorwaarden worden gewijzigd.



Openbaar

3 Wettelijk kader en procedure

17. De introductie van de slimme meter per 1 januari 2014 is voor de NMa aanleiding geweest om op 3 november 2010 een wijzigingsverzoek⁸ aan de gezamenlijke netbeheerders te richten om de administratieve volumeherleiding voor gasmeters van kleinverbruikers aan te passen. Hierin verzocht de NMa hen een codewijzigingsvoorstel als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet in te dienen. De gezamenlijke netbeheerders zijn verzocht codewijzigingsvoorstellen op te stellen ten aanzien van de administratieve temperatuurcorrectie en de beperking van netverliezen. Om in gelijke pas te blijven lopen met het wetgevingstraject rondom eerdergenoemde Algemene Maatregel van Bestuur⁶ achtte de NMa het van belang dat het codewijzigingsvoorstel op korte termijn zou worden ingediend. De NMa achtte een termijn van zes maanden voor het indienen van het voorstel redelijk.
18. Op 9 februari 2011 zijn de gezamenlijk netbeheerders met de NMa mondeling overeengekomen dat zij voor het onderdeel over de administratieve temperatuurcorrectie het codewijzigingsvoorstel op 14 april 2011 in het Gebruikersplatform Elektriciteitsnetten (hierna: GEN) overleg zouden behandelen, zodat het codewijzigingsvoorstel op 1 mei 2011 bij de NMa kon worden ingediend. Ten aanzien van het onderdeel over de beperking van de netverliezen zou nog overleg met de NMa plaatsvinden zodat dit codewijzigingsvoorstel tijdens het GEN overleg van juni 2011 besproken kon worden en op 1 juli 2011 bij de NMa kon worden ingediend.
19. Op 9 juni 2011 hebben de gezamenlijke netbeheerders de NMa bij brief⁹ laten weten dat zij op de eerder overeengekomen momenten geen codewijzigingsvoorstellen hebben ingediend omdat binnen het GEN geen draagvlak bestond over de inhoud van de voorstellen. Wel gaven de gezamenlijke netbeheerders aan met de partijen in overleg te zullen treden om codewijzigingsvoorstellen over de administratieve temperatuurcorrectie en de beperking van de netverliezen alsnog in te dienen.
20. Op 19 augustus 2011 hebben de gezamenlijke netbeheerders de NMa bij brief¹⁰ laten weten dat zij nog geen codewijzigingsvoorstellen over de genoemde onderdelen konden

9/65

⁸ Wijzigingsverzoek, kenmerk 103640/1.B1090, 3 november 2010.

⁹ Codewijzigingsvoorstel administratieve temperatuurscorrectie, kenmerk N 2011-538, 7 juni 2011.

¹⁰ Planning codewijzigingsvoorstel allocatie netverliezen gas, kenmerk N 2011-573, 16 augustus 2011.



Openbaar

indienen en dat de netbeheerders en de leveranciers op 31 augustus 2011 hierover weer in overleg zouden treden.

21. Het feit dat in augustus 2011 beide codewijzigingsvoorstellen nog niet door de gezamenlijke netbeheerders waren ingediend, is voor de NMa aanleiding geweest om hen bij brief¹¹ van 29 augustus 2011 in de gelegenheid te stellen om tot uiterlijk 3 oktober 2011 genoemde codewijzigingsvoorstellen alsnog in te dienen.
22. Daar de gezamenlijke netbeheerders op 3 oktober 2011 geen gehoor hebben gegeven aan het verzoek van de NMa om de codewijzigingsvoorstellen in te dienen, geeft de NMa in dit besluit uitvoering aan zijn bevoegdheid uit artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet. Uit deze bepaling volgt dat de NMa een ontwerpbesluit opstelt indien naar zijn oordeel een wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden als bedoeld in de artikelen 12a en 12b van de Gaswet noodzakelijk is.
23. Op grond van artikel 12c, derde lid, van de Gaswet worden in een ontwerp van een besluit tot wijziging van de tariefstructuren of de voorwaarden die onderdelen bedoeld in artikel 12a of 12b van de Gaswet opgenomen waarvan wijziging wordt verzocht. Bij dit ontwerpbesluit dient ACM zich ervan te vergewissen dat de voorwaarden in overeenstemming zijn met de belangen, regels en eisen als bedoeld in artikel 12f, eerste en tweede lid, van de Gaswet.
24. Ter voorbereiding op de publicatie van het concept ontwerpbesluit¹² van 25 juli 2012 heeft de NMa een marktconsultatie gehouden onder de gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt. Deze marktconsultatie is tevens op de website van de NMa gepubliceerd. Partijen zijn van 9 januari 2012 tot en met 9 februari 2012 in de gelegenheid gesteld om hun reacties in te dienen. Reacties op deze marktconsultatie zijn ingediend door Netbeheer Nederland namens de gezamenlijke netbeheerders, Westland Infra Netbeheer B.V. (hierna: Westland), Vereniging Energie Nederland (hierna: Energie Nederland), Vrijhandels Organisatie voor Elektriciteit en Gas (hierna: VOEG), Ondernemersorganisatie LTO Noord Glaskracht (hierna: LTO Glaskracht), de Consumentenbond, de heer Bakker, vereniging FME NCW en Main Energie B.V. Bij dit besluit is in bijlage 2 een samenvatting gegeven van de reacties op de consultatie. De NMa heeft naast de conclusies uit het onderzoeksrapport 2008 de reacties op de marktconsultatie betrokken bij het opstellen van het concept ontwerpbesluit.

10/65

¹¹ Brief met kenmerk 103640/12, 26 augustus 2011.

¹² Concept ontwerpbesluit met kenmerk 103640/20, 25 juli 2012.



Openbaar

11/65

25. Op 25 juli 2012 heeft de NMa het concept ontwerpbesluit als bedoeld in artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet verzonden aan de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt. Deze partijen zijn op grond van artikel 12e, derde lid, van de Gaswet tot en met 17 oktober 2012 in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze op het concept ontwerpbesluit aan de NMa kenbaar te maken.
26. Zienswijzen op dit concept ontwerpbesluit zijn ingediend door Netbeheer Nederland namens de gezamenlijke netbeheerders, Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS), Westland, Energie Nederland, de Consumentenbond en de Vereniging voor Groen Gas Producenten (hierna: VGGP). Deze zienswijzen zijn voor de NMa aanleiding geweest om het concept ontwerpbesluit te wijzigen. Deze wijzigingen hebben geleid tot een gewijzigd ontwerpbesluit.
27. Ook heeft ACM op basis van de zienswijzen geconstateerd dat wijzigingen van de Informatiecode Elektriciteit en Gas (hierna: Informatiecode) nodig zijn voor de administratieve temperatuurcorrectie en de correctie voor de atmosferische luchtdruk. Deze wijzigingen zijn geen onderdeel van onderhavig besluit, maar komen in een aparte procedure aan de orde. Hiertoe heeft ACM met inachtneming van artikel 25, eerste lid, van de Gaswet de NEDU opgedragen¹³ om voor deze onderdelen een strekkend voorstel als bedoeld in artikel 22, eerste lid, van de Gaswet voor te bereiden en aan ACM toe te zenden. Over deze codewijziging zal ACM separaat gaan besluiten.
28. Daarnaast zijn de zienswijzen op het concept ontwerpbesluit voor ACM aanleiding geweest aanvullende wijzigingen aan de voorwaarden door te voeren voor de hoogtecorrectie van gasmeters en de correctie van de leveringsdruk. Deze wijzigingen zijn geen onderdeel van onderhavig besluit, maar komen in een aparte procedure aan de orde. Hiertoe heeft ACM in de eerste plaats de gezamenlijke netbeheerders¹⁴ om voor de genoemde onderdelen een codewijzigingsvoorstel als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet in te dienen. Ten tweede heeft ACM aan de NEDU een wijzigingsbrief¹⁵ gezonden, waarin hen wordt verzocht om voor genoemde onderdelen een codewijzigingsvoorstel als bedoeld in artikel 22, eerste lid, van de Gaswet in te dienen. Over deze codewijzigingsvoorstellen zal ACM separaat een besluit nemen.

¹³ Opdracht tot wijziging van de volumeherleiding van gasverbruik, kenmerk: ACM/DC/2013/200898, 22 april 2013.

¹⁴ Wijzigingsverzoek hoogtecorrectie en afwijkende regeldruk, kenmerk: ACM/2013/200903, 13 mei 2013.

¹⁵ Wijzigingsverzoek hoogtecorrectie en afwijkende regeldruk, kenmerk: ACM/2013/200900, 8 mei 2013.



Openbaar

12/65

29. De NMa heeft de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing verklaard op de totstandkoming van dit besluit. Dit betekent dat de NMa ingevolge artikel 3:11 van de Awb het gewijzigde ontwerpbesluit (hierna: ontwerpbesluit) en de daarop betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van het ontwerpbesluit¹⁶ op 27 maart 2013 ter inzage heeft gelegd. Van de terinzagelegging is op 27 maart 2013 kennis gegeven in de Staatscourant.¹⁷ Het ontwerpbesluit is tevens gepubliceerd op de website van ACM (www.acm.nl). Belanghebbenden zijn in de gelegenheid gesteld om van 27 maart 2013 tot 8 mei 2013 hun zienswijze over het ontwerpbesluit naar voren te brengen.
30. Zienswijzen op het ontwerpbesluit zijn ingediend door Netbeheer Nederland namens de gezamenlijke netbeheerders, GTS, Westland, Energie Nederland en de Consumentenbond. Deze zienswijzen zijn gepubliceerd op de website van ACM.
31. Op 16 mei 2013 zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om ten kantore van ACM op een hoorzitting te worden gehoord. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt en het verslag is gepubliceerd op de website van ACM.
32. ACM heeft de zienswijzen betrokken bij de beoordeling in het definitieve besluit. Indien de zienswijzen leiden tot een wijziging van het ontwerpbesluit, heeft ACM dit gemotiveerd aangegeven in onderhavig definitieve besluit.

¹⁶ Ontwerpbesluit wijziging technische voorwaarden inzake de administratieve volumeherleiding en beperking netverliezen voor gas, kenmerk 103640/28.

¹⁷ Staatscourant 2013 nr. 8474.



Openbaar

13/65

4 Wijzigingen van de volumeherleiding

33. Hoofdstuk 4 licht de wijzigingen ten aanzien van de administratieve volumeherleiding van gasmeters toe. Zoals in randnummer 15 is aangegeven is het noodzakelijk dat de administratieve temperatuurcorrectie wordt gewijzigd vanaf het moment dat wordt gestart met de plaatsing van slimme meters die zijn voorzien van een lokale temperatuurcorrectie. Hiervoor is het noodzakelijk dat de administratieve volumeherleiding in de Meetvoorwaarden Gas - RNB wordt gewijzigd. Voordat de wijzigingen aan de volumeherleiding worden toegelicht, zal ACM in de paragrafen 4.1 en 4.2 uitleg geven over de volumeherleidingsfout en de noodzaak om deze te elimineren. Vervolgens lichten paragraaf 4.3 en 4.4 de wijzigingen ten aanzien van de administratieve temperatuurcorrectie en administratieve drukcorrectie toe. Omdat de wijzigingen ten aanzien van de administratieve temperatuurcorrectie en drukcorrectie ook gevolgen hebben voor de bepalingen uit de Informatiecode, dienen deze voorwaarden ook gewijzigd te worden. In paragraaf 4.5 geeft ACM een toelichting over de noodzakelijke wijzigingen aan de Informatiecode en de opdracht tot wijziging die ACM aan de NEDU heeft verstrekt. Tenslotte licht paragraaf 4.6 de aanvullende wijzigingen ten aanzien van de correctie van de hoogteligging van gasmeters en de correctie in het geval van een afwijkende leveringsdruk toe.

4.1 Volumeherleidingsfout

De volumeherleidingsfout veroorzaakt de meetwinst

34. In de paragraaf “Aanleiding ontwerpbesluit” is aangegeven dat meetwinsten worden veroorzaakt door onjuiste aannames ten aanzien van de gastemperatuur en gasdruk bij de volumeherleiding. Deze volumeherleidingsfout, die met name bij kleinverbruikers optreedt, zorgt ervoor dat bij kleinverbruikers meer gasvolume wordt vastgesteld dan in werkelijkheid is afgenomen. Hierdoor treedt een zogenaamde meetwinst op waardoor de gasleverancier in de praktijk meer gasvolume bij zijn kleinverbruikers in rekening brengt dan is geleverd aan de kleinverbruiker. Daarbij moet worden opgemerkt dat binnen de huidige voorwaarden de netverliezen een dempende werking hebben op deze meetwinst. In hoofdstuk 4 en 5 zal nader worden uitgelegd hoe de volumeherleidingsfout, de netverliezen en de meetwinsten zich tot elkaar verhouden.

Verrekening van gasvolume in de allocatie

35. De volumeherleidingsfout heeft gevolgen voor de verrekening van het gas tussen de gasleveranciers die binnen de allocatie en reconciliatie wordt uitgevoerd. Deze processen

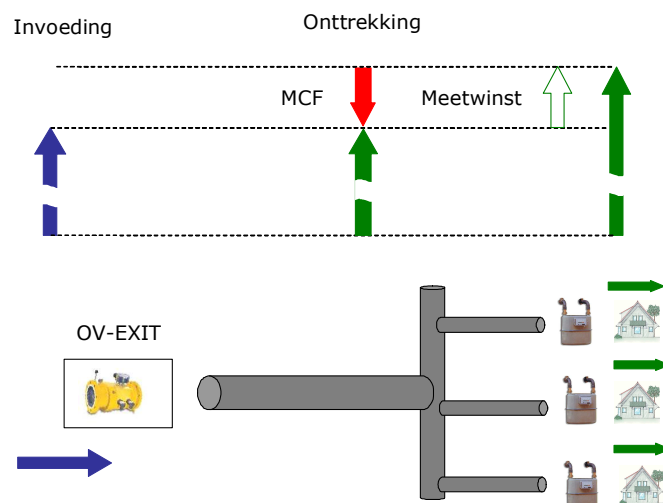


Openbaar

zijn zodanig ingericht dat al het gas dat op een regionaal gastransportnet wordt ingevoerd aan een gasleverancier wordt toegewezen. De hoeveelheid gas die op een regionaal gastransportnet wordt ingevoerd, wordt op de ov-exitpunten gemeten door gasmeters die ook de actuele temperatuur en druk van het gas registreren. Aan de hand van deze gegevens wordt de volumeherleiding van het gas uitgevoerd. Op basis van deze gemeten hoeveelheid wordt het gas verdeeld over de verschillende gasleveranciers en wordt vastgesteld hoeveel gas elke gasleverancier heeft ingekocht voor zijn afnemers. Deze verdeling geschiedt aan de hand van de gasverbruiken op de aansluitingen op het regionale gastransportnet.

14/65

36. Als gevolg van de volumeherleidingsfout zal het geregistreerde gasverbruik van alle aansluitingen echter hoger zijn dan de invoeding op het gastransportnet. Om eventuele verschillen tussen de invoeding en de totale onttrekking op een regionaal gastransportnet te elimineren, wordt een correctie uitgevoerd: de meetcorrectiefactor (hierna: MCF). De MCF wordt berekend als het quotiënt tussen invoeding en totale verbruiken. De MCF wordt met alle onttrokken verbruiken van profielverbruikers vermenigvuldigd. Hierdoor zal de totale onttrekking gelijk zijn aan de invoeding.



Figuur 1: Effect Meetwinst



Openbaar

De meetcorrectiefactor corrigeert de volumeherleidingsfout

37. De volumeherleidingsfout die optreedt bij aansluitingen van profielkleinverbruikers wordt dus door de MCF naar beneden bijgesteld, waardoor het gasverbruik naar beneden wordt bijgesteld. Dit is in figuur 1 schematisch weergegeven. Voor de leveranciers betekent deze correctie dat de hoeveelheid gas die vanuit de allocatie aan hen wordt toegewezen – en die zij dienen in te kopen – lager is dan het totale gasverbruik dat bij de kleinverbruikers gemeten wordt.

Gevolgen van de meetwinsten voor marktpartijen

38. Marktpartijen zoals gashandelaren, programmamverantwoordelijken en gasleveranciers rekenen het gas onderling af op basis van de allocatieresultaten en niet op basis van het gemeten gasverbruik op de aansluiting van de profielkleinverbruikers inclusief de volumeherleidingsfout. De gasleverancier rekent met de individuele profielkleinverbruiker echter wel af op basis van dit gasverbruik met volumeherleidingsfout. Een gevolg hiervan is dat de gasleverancier in totaal een hoger gasvolume verkoopt aan de profielverbruikers dan hij hoeft in te kopen. Dit verschil tussen ingekochte en verkochte hoeveelheid gas levert de leverancier winst op: de zogenoemde meetwinst (zie ook figuur 1 hierboven). Na allocatie en reconciliatie weten leveranciers (bij benadering) wat de netto meetwinst is geweest. In het onderzoeksrapport 2008 is naar voren gekomen dat leveranciers hiervan op de hoogte zijn en dat zij, bij de prijsbepaling van de gasleveringsprijs aan afnemers, rekening houden met de meetwinst.

15/65

4.2 Noodzaak om volumeherleidingsfout te elimineren

39. Hoewel in de leveringstarieven de meetwinsten door de gasleveranciers worden gecorrigeerd en de profielkleinverbruiker niet meer betaalt dan hij heeft afgenomen, vindt ACM dat het noodzakelijk is dat maatregelen worden getroffen die ervoor zorgen dat de gemeten gasafname bij profielverbruikers overeenkomt met de feitelijke gasafname.
40. In eerdergenoemd onderzoeksrapport 2008 heeft de NMa destijds de aanbeveling gedaan een technische en een administratieve temperatuurcorrectie door te voeren. De noodzaak om een administratieve temperatuurcorrectie nu door te voeren houdt verband met de introductie van de zogenoemde slimme meter met lokale temperatuurcorrectie per 1 januari 2014. Deze slimme meter is uitgerust met een ingebouwde temperatuurmeting waardoor de volumeherleiding voor de gastemperatuur in de gasmeter zelf wordt uitgevoerd.



Openbaar

16/65

41. De invoering van de slimme meter zal geleidelijk plaatsvinden. Hierdoor ontstaat de situatie waarin een deel van de profielkleinverbruikers (aangesloten) al voorzien zijn van een slimme meter met lokale temperatuurcorrectie. Bij dit deel van de profielkleinverbruikers treedt geen volumeherleidingsfout meer op. Bij het deel van de profielkleinverbruikers dat nog niet over een slimme meter met lokale temperatuurcorrectie beschikt, zal nog sprake zijn van de structurele volumeherleidingsfout. Deze volumeherleidingsfout wordt door voorliggend besluit beperkt door de administratieve temperatuurcorrectie bij te stellen van 7° Celsius naar 15° Celsius.
42. Doordat de wetgever heeft besloten om de slimme meter geleidelijk in te voeren, blijft een meetafwijking bestaan tot het moment dat alle kleinverbruikers beschikken over een slimme meter met lokale temperatuurcorrectie. Het verschil tussen kleinverbruikers met en zonder slimme meter met temperatuurcorrectie is tot dat moment niet verder te corrigeren.

Introductie slimme meter aanleiding voor administratieve temperatuurcorrectie

43. ACM stelt zich op het standpunt dat voorkomen moet worden dat er een verschil in uitkomsten van meting en verrekening ontstaat tussen profielverbruikers met en profielverbruikers zonder slimme meter met technische temperatuurcorrectie. Op grond hiervan acht ACM het noodzakelijk om maatregelen voor te schrijven waarbij de gasmeting aan de hand van de oude balgengasmeter zo nauwkeurig mogelijk is, zonder de balans tussen kosten en baten uit het oog te verliezen. Dit kan door middel van het wijzigen van de administratieve volumeherleiding waarbij de administratieve temperatuurcorrectie en administratieve drukcorrectie worden aangepast.

4.3 Wijziging administratieve temperatuurcorrectie

44. Op grond van de resultaten uit het onderzoeksrapport 2008 en de reacties op de marktconsultatie constateert ACM dat voor de administratieve temperatuurcorrectie een veronderstelde gemiddelde gastemperatuur voor balgenmeters van 15° Celsius meer in overeenstemming is met de gemiddeld optredende werkelijke gastemperatuur dan de huidige 7° Celsius. ACM wijzigt daarom de gastemperatuur voor de profielcategorieën G1A en G2A van de kleinverbruikers naar 15° Celsius.



Openbaar

Kruissubsidiëring

45. Ook nadat de administratieve temperatuurcorrectie is gewijzigd, bestaat de kans op kruissubsidiëring tussen verschillende groepen afnemers. Dit wordt veroorzaakt doordat de gastemperatuur van 15° Celsius die wordt gebruikt voor de administratieve temperatuurcorrectie een gemiddelde is. Afwijkingen kunnen optreden waardoor over- en ondercompensatie bij verschillende afnemers kunnen optreden. ACM acht genoemde aanpassingen echter noodzakelijk om de volgende redenen.
46. Ten eerste vindt ACM een administratieve temperatuurcorrectie op basis van een gastemperatuur 15° Celsius gemiddeld gesproken beter in overeenstemming met de werkelijke gastemperatuur dan een temperatuurcorrectie op basis van 7° Celsius.
47. Ten tweede is in beginsel de administratieve temperatuurcorrectie een tijdelijke maatregel die met de komst van de slimme meter met technische temperatuurcorrectie op termijn kan komen te vervallen. Door de introductie van slimme meters met technische temperatuurcorrectie zal er geen sprake meer zijn van kruissubsidiëring tussen afnemers. Hierbij dient te worden opgemerkt dat kleinverbruikers het recht hebben om een slimme meter te weigeren waardoor de administratieve temperatuurcorrectie nooit helemaal zal komen te vervallen

Geen wijziging administratieve temperatuurcorrectie van profielgrootverbruikers

48. ACM vindt dat voor de afnemerscategorie G2C (de profielgrootverbruikers) geen wijziging van de administratieve temperatuurcorrectie noodzakelijk is. De gemiddelde gastemperatuur voor de afnemerscategorie blijft daarom 7° Celsius. ACM komt tot dit oordeel naar aanleiding van reacties van de gezamenlijke netbeheerders en Energie Nederland op de marktconsultatie. Deze groep afnemers zijn voornamelijk zakelijke grootverbruikers die niet beschikken over een telemetriemeter maar over een gasmeter in een buitenopstelling. Dit in tegenstelling tot kleinverbruikers die meestal een in pandige gasmeter hebben. Als gevolg van de buitenopstelling van de gasmeters van afnemers in afnamecategorie G2C is de gemiddelde temperatuur van het gas in de gasmeter lager dan in de in pandige gasmeters van kleinverbruikers.

4.4 Wijziging administratieve drukcorrectie

49. Naast afwijkingen van de gastemperatuur zorgen ook afwijkingen in de gasdruk van de balgenmeter voor een fout bij de volumeherleiding van profielverbruikers. In het onderzoeksrapport 2008 heeft de NMa vastgesteld dat de kosten van een (elektronische)



Openbaar

drukmeting (en –herleiding) in balgengasmeters voor kleinverbruikers beduidend hoger zijn dan voor uitsluitend een temperatuurmeting. Een *technische drukcorrectie* in de gasmeter lijkt in termen van kosten/baten daarom niet interessant. In dit verband wijst ACM nog op het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen¹⁸ waarin geen verplichtingen worden opgelegd ten aanzien van de drukmeting bij balgenmeters. Op grond hiervan ziet ACM geen aanleiding om een technische drukcompensatie in de technische voorwaarden verplicht te stellen.

50. ACM heeft in het kader van deze codewijziging tevens onderzocht in hoeverre een *administratieve drukcorrectie* noodzakelijk is. Leidend criterium dient te zijn dat de maatschappelijke kosten van de aanpassingen moeten opwegen tegen de maatschappelijke baten.

Typen drukcorrectie

51. In eerdergenoemd onderzoeksrapport 2008 heeft de NMa al vastgesteld dat het hier de effecten betreft van:
- a. de atmosferische luchtdruk;
 - b. de hoogteligging;
 - c. afwijkingen van de leveringsdruk.

Wijziging van de atmosferische drukcorrectie

52. In het onderzoeksrapport 2008 heeft de NMa vastgesteld dat voor de volumeherleiding gebruik wordt gemaakt van een te lage atmosferische luchtdruk. Geconcludeerd is dat deze verhoogd dient te worden van 1,01325 bar naar 1,0155 bar. Om de aanpassing van de *atmosferische drukcorrectie* door te voeren moeten de IT-systemen van de leveranciers aangepast worden. Dit is een relatief simpele aanpassing van de IT-systemen van de leveranciers, mede omdat het om generieke, niet aansluiting specifieke, aanpassingen gaat. ACM verhoogt derhalve in de voorwaarden de gemiddelde atmosferische druk van 1,01325 bar naar 1,0155 bar.

¹⁸ Besluit van 27 oktober 2011, houdende regels over op afstand uitleesbare meetinrichtingen, Staatsblad 2011-511.



Openbaar

19/65

4.5 Wijzigingsopdracht administratieve volumeherleiding

53. De wijzigingen voor de administratieve temperatuurcorrectie en de atmosferische drukcorrectie worden in onderhavig besluit alleen doorgevoerd in de Meetvoorwaarden Gas – RNB. Op basis van de ingediende zienswijzen van Netbeheer Nederland over het concept ontwerpbesluit is ACM tot de conclusie gekomen dat ook wijzigingen aan de Informatiecode nodig zijn. ACM heeft echter besloten dat de wijzigingen aan de Informatiecode geen onderdeel uitmaken van dit besluit. De reden hiervoor is dat de grondslag voor de Informatiecode per 1 juli 2012 is veranderd als gevolg van de wetswijziging inzake het nieuwe marktmodel voor kleinverbruik. Hierdoor vormt niet meer artikel 12b, tweede lid, van de Gaswet, maar artikel 22, eerste lid, van de Gaswet de grondslag voor de Informatiecode. Bij de publicatie van het concept ontwerpbesluit is ervan uitgegaan dat onderhavige wijzigingen alleen betrekking hadden op de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 12b, tweede lid, van de Gaswet. Daarom heeft ACM een aparte procedure gestart voor de benodigde wijzigingen aan de Informatiecode.

Opdracht tot wijziging van de Informatiecode aan de NEDU

54. Om de wijzigingen van de Informatiecode voor de administratieve temperatuurcorrectie en de atmosferische drukcorrectie door te voeren heeft ACM de NEDU een opdracht tot wijziging gegeven.¹⁹ Nadat de NEDU een codewijzigingsvoorstel bij ACM hierover heeft ingediend, zal ACM hierover een separaat besluit nemen.

¹⁹ Opdracht tot wijziging van de volumeherleiding van gasverbruik, kenmerk: ACM/DC/2013/200898, 22 april 2013.



Openbaar

20/65

4.6 Wijzigingsverzoek/opdracht hoogtecorrectie en afwijkende leveringsdruk

55. ACM vindt dat wijzigingen aan de voorwaarden ten aanzien van de *administratieve volumeherleiding* voor hoogteligging en afwijkende leveringsdruk noodzakelijk zijn. Hoewel de NMa in eerste instantie de mening was toegedaan dat wijzigingen – als gevolg een te grote impact op IT-systemen – van de technische voorwaarden voor deze onderdelen niet noodzakelijk waren, komt ACM nu terug op dit standpunt. Aanleiding hiervan vormt de zienswijze van de Consumentenbond²⁰ op het concept ontwerpbesluit waarin gemotiveerd is aangegeven dat er bij de verbruiksbepaling van profielkleinverbruikers grote onderlinge verschillen kunnen optreden door verschillen in de hoogteligging van gasmeters.
56. De Consumentenbond heeft aangegeven dat in artikel B1.3.5.3.1 van de Meetvoorwaarden Gas – RNB reeds eisen ten aanzien van de hoogteligging zijn opgenomen. Voor de volumeherleiding stelt deze bepaling: *‘De hoogte ligging van de gasmeter ten opzichte van NAP bedraagt minimaal –10 meter en maximaal +50 meter’*. De Consumentenbond stelt vast dat in Nederland hoogteverschillen voorkomen die buiten deze grenzen liggen. De Consumentenbond heeft in haar zienswijze een tekstvoorstel gedaan om deze bepaling in overeenstemming te brengen met de praktijk.
57. De gezamenlijke netbeheerders hebben in hun zienswijze²¹ op het concept ontwerpbesluit ook een voorstel gedaan om artikel B1.3.5.3.1 te wijzigen. Zij stellen voor om de gehele hoogtebepaling uit de meetvoorwaarden te schrappen. Doordat de gezamenlijke netbeheerders geen verdere motivering in hun zienswijze hebben opgenomen omtrent de reden van het schrappen van het artikel ten aanzien van de hoogteligging, kan ACM de redenen ook niet beoordelen.

Wijzigingsverzoek aan de gezamenlijke netbeheerders en de NEDU

58. Op basis van de zienswijzen van de Consumentenbond en de gezamenlijke netbeheerders acht ACM het noodzakelijk dat artikel B1.3.5.3.1 van de Meetvoorwaarden Gas – RNB wordt gewijzigd. De aanleiding hiervoor is dat in de praktijk de hoogteligging van gasmeters in Nederland buiten de grenzen liggen zoals die in de Meetvoorwaarden Gas – RNB zijn vastgelegd. Daarnaast overweegt ACM ook om aanvullende bepalingen in de voorwaarden op te nemen ten aanzien van de afwijkende leveringsdruk.

²⁰ Zienswijze de heer Bakker, 11 oktober 2012.

²¹ Zienswijze Netbeheer Nederland, kenmerk: BR-12-765, 17 oktober 2012.



Openbaar

59. Op grond van de zienswijzen van de gezamenlijke netbeheerders en de Consumentenbond kan ACM echter op dit moment niet overzien welke aanpassingen dienen te worden uitgevoerd. Dit is voor ACM aanleiding geweest om zowel de gezamenlijke netbeheerders als de NEDU te verzoeken om codewijzigingsvoorstellen voor deze twee onderwerpen bij ACM in te dienen. ACM heeft de gezamenlijke netbeheerders verzocht²² om een codewijzigingsvoorstel in te dienen voor de Meetvoorwaarden Gas – RNB. Ook heeft ACM de NEDU verzocht²³ om een codewijzigingsvoorstel in te dienen voor de Informatiecode. ACM heeft zowel de gezamenlijke netbeheerders als de NEDU verzocht de Consumentenbond te betrekken bij de voorbereiding van de twee codewijzigingsvoorstellen.

21/65

²² Wijzigingsverzoek hoogtecorrectie en afwijkende regeldruk, kenmerk: ACM/2013/200903, 13 mei 2013.

²³ Wijzigingsverzoek hoogtecorrectie en afwijkende regeldruk, kenmerk: ACM/2013/200900, 8 mei 2013.



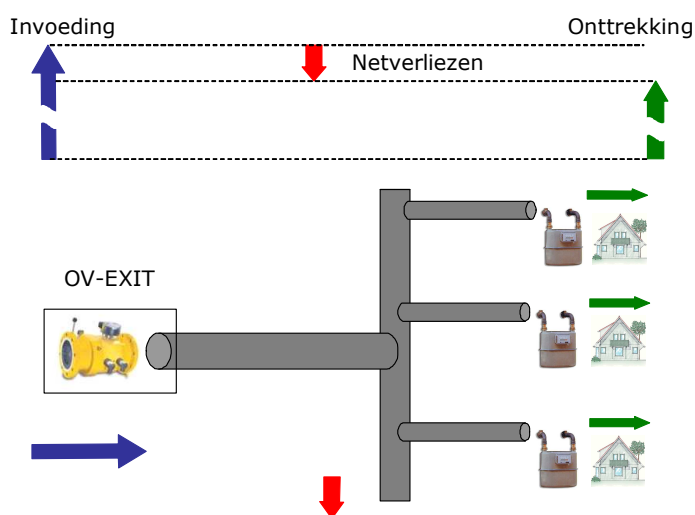
Openbaar

5 Netverliezen

60. Dit hoofdstuk licht de wijzigingen ten aanzien van de toewijzing van netverliezen in regionale gastransportnetten toe. Deze wijzigingen zijn noodzakelijk omdat de netverliezen tijdens de allocatie en reconciliatie zullen overblijven als gevolg van het elimineren van volumeherleidingsfout. Doordat de toewijzing van netverliezen en het elimineren van de volumeherleidingsfout nauw met elkaar samenhangen, dienen beide wijzigingen gelijktijdig te worden doorgevoerd. Paragrafen 5.1 en 5.2 lichten eerst de achtergronden van de netverliezen en de huidige wijze van verrekening van de netverliezen toe. Paragraaf 5.3 gaat in op de resultaten van het onderzoek naar omvang van de netverliezen. Paragrafen 5.4 en 5.5 lichten toe op welke wijze de netverliezen dienen te worden toegewezen en te worden ingekocht. Tenslotte lichten paragrafen 5.6 en 5.7 de door te voeren wijzigingen in de allocatie en de reconciliatie toe.

5.1 Achtergrond netverliezen

61. Tijdens het transport van gas door een gastransportnet gaat altijd een zekere hoeveelheid gas verloren dat netverlies wordt genoemd. In de praktijk betekent dit dat de hoeveelheid gas die aan een gastransportnet tegen betaling wordt onttrokken lager is dan de hoeveelheid gas die op het gastransportnet is ingevoed. Figuur 2 geeft dit schematisch weer.



Figuur 2: Invoeding, onttrekking en netverliezen in een gastransportnet



Openbaar

Netverliesposten

62. Netverliezen hebben verschillende oorzaken die in twee typen verdeeld kunnen worden: fysieke en administratieve netverliezen.
63. Ten eerste worden netverliezen veroorzaakt door *fysieke netverliezen* waarbij gas daadwerkelijk weg/*ekt* uit het gastransportnet. Voorbeelden hiervan zijn:
- a. Netverliezen als gevolg van fysieke lekkage. Dit is een gevolg van het weglekken van gas in een gastransportnet bij moffen en T-stukken;
 - b. Netverliezen als gevolg van graafschade. Door werkzaamheden in de grond kunnen per abuis gasleidingen getroffen worden, waardoor het mogelijk is dat gas weglekt uit het gastransportnet.
64. Ten tweede worden netverliezen veroorzaakt door *administratieve netverliezen*, waarbij geen sprake is van het weglekken van gas uit het gastransportnet. Administratieve netverliezen betreffen een afwijking in de administratie over de fysieke hoeveelheid van het ingevoede of onttrokken gas ten opzichte van de hoeveelheid ingevoed of onttrokken gas die met de afnemer wordt afgerekend. Voorbeelden hiervan zijn:
- a. Netverliezen als gevolg van ongemeten uitwisseling van gas tussen gastransportnetten onderling;
 - b. Netverliezen als gevolg van fraude. Hier gaat het om afnemers die fraude plegen waardoor de gasmeter hun gasverbruik niet registreert;
 - c. Administratieve leegstand. Hier gaat het om in bedrijf zijnde aansluitingen waarop wel gas wordt verbruikt maar geen leverancier in het aansluitingenregister actief is die het gasverbruik met de afnemer verrekent;
 - d. Netverliezen ten gevolge van afwijkingen in de gasmeters bij zowel de afnemers als in de Gas Ontvangst Stations van de OV-exitpunten.

5.2 Verrekening van netverliezen

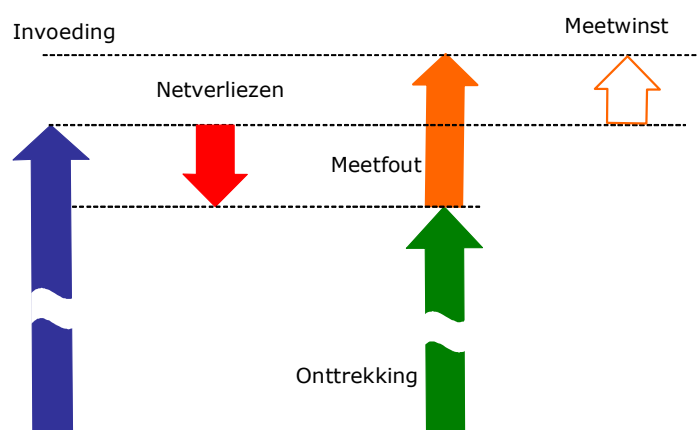
65. Alle netverliezen worden op dit moment betaald door de gasleveranciers die dit op hun beurt weer doorberekenen aan de profielkleinverbruikers.²⁴ De reden hiervoor is dat alle netverliezen op dit moment nog gecompenseerd worden door de volumeherleidingsfout bij het bepalen van de verbruiksvolumes van profielkleinverbruikers. Hierdoor zal het tekort aan gas door het optreden van netverliezen worden gecompenseerd door de effecten van

²⁴ Profielkleinverbruikers: Alle kleinverbruikers.



Openbaar

de volumeherleidingsfout. De meetwinst voor de leverancier zal echter wel lager zijn dan de volumeherleidingsfout. Figuur 3 geeft dit schematisch weer. Doordat de netverliezen worden gecompenseerd door de volumeherleidingsfout van profielkleinverbruikers verdisconteren de gasleveranciers de netverliezen in de leveringsprijs van de profielkleinverbruikers. Op dit moment betalen dus uitsluitend de profielkleinverbruikers de kosten van alle netverliezen via hun leveringsnota. Dit betekent dat de profielkleinverbruikers momenteel de kosten voor de netverliezen dragen en hiermee de overige afnemers, zijnde telemetriegrootverbruikers, (kruis)subsidiëren.



Figuur 3: Invloed netverliezen op de meetwinst

Verrekening netverliezen

66. Nadat volumeherleidingsfout zoals beschreven in hoofdstuk 4 is geëlimineerd, worden de netverliezen niet langer door de volumeherleidingsfout gecompenseerd. Zonder aanpassingen aan de allocatie en reconciliatiemethodiek, zullen na deze wijziging de netverliezen echter door de MCF worden gecompenseerd. De MCF zorgt ervoor dat de hoeveelheid gas die aan het gastransportnet wordt onttrokken zodanig wordt bijgesteld dat deze weer overeenkomt met de invoeding. Indien er sprake is van een netverlies corrigeert de MCF dit verschil. De MCF zorgt ervoor dat het gastransportnet altijd administratief in balans is.



Openbaar

25/65

67. Concreet betekent dit voor alle profielafnemers²⁵ dat de MCF hun gasverbruik naar boven corrigeert. Voor de leveranciers betekent dit dat het aan hen in de allocatie toegewezen gasverbruik dat zij dienen in te kopen hoger is dan het totale gasverbruik dat bij de profielafnemers wordt gemeten. De netverliezen worden hierdoor wederom onderdeel van de inkoop van het gas door de gasleverancier. Omdat de MCF alleen wordt toegepast op het verbruik van profielafnemers, heeft deze methode het nadeel dat uitsluitend de profielafnemers de kosten van netverliezen blijven dragen. De profielafnemers zullen dus alsnog de kosten van alle netverliezen via hun leveringsnota betalen. Dit betekent dat de profielafnemers hiermee de telemetriegrootverbruikers (kruis)subsidieren.

Omvang van de netverliezen

68. In hun zienswijze op het concept ontwerpbesluit hebben de gezamenlijke netbeheerders vragen gesteld omtrent de hoogte van de netverliezen in regionale gastransportnetten. Hoewel de NMa in het gasmeteronderzoek 2008 geconcludeerd heeft dat de netverliezen in regionale gastransportnetten omgerekend ongeveer 1,75% bedroegen, vond de NMa dat er voldoende aanleiding was om aanvullend onderzoek uit te voeren. Dit hield ook verband met het feit dat de netverliezen uit 2008 mede tot stand gekomen waren aan de hand van opgaven van gasleveranciers ten aanzien van de hoogte van de meetwinsten. Om duidelijkheid te krijgen over de exacte omvang van de netverliezen heeft de NMa via een dataverzoek aan regionale netbeheerders de maandelijkse reconciliatieresultaten over de jaren 2009 en 2010 opgevraagd.

Resultaten aanvullend onderzoek netverliezen bij regionale netbeheerders

69. Aan de hand van de aangeleverde gegevens heeft ACM berekend wat de maandelijkse netverliezen van alle regionale netbeheerders zouden zijn geweest indien een administratieve temperatuurcorrectie op basis van een gastemperatuur van 15° Celsius zou zijn uitgevoerd. De uitkomsten van deze berekeningen zijn per regionale netbeheerder in bijlage 3 van dit besluit weergegeven. Op basis van de resultaten stelt ACM vast dat over de jaren 2009 en 2010 het jaarlijkse netverlies van de regionale netbeheerders gemiddeld ongeveer 0,6% bedroeg. Het totale netverlies van alle regionale netbeheerders in 2010 bedroeg ongeveer 140 miljoen m³ per jaar.
70. ACM concludeert dat de netverliezen die berekend zijn aan de hand van de aangeleverde gegevens van het dataverzoek lager zijn dan de netverliezen die berekend waren aan de hand van de opgaven van de meetwinsten van de gasleveranciers in het kader van het

²⁵ Profielafnemer: kleinverbruikers en grootverbruikers die niet beschikken over een telemetriemeter.



Openbaar

onderzoek uit 2008. Omdat de netverliezen uit het dataverzoek op daadwerkelijk gemeten verbruiken gebaseerd zijn, gaat ACM ervan uit dat deze gegevens betrouwbaarder zijn.

Positieve jaarlijkse netwinsten

71. Uit het aanvullende onderzoek blijkt verder dat op jaarbasis voor bijna alle regionale netbeheerders geldt dat sprake is van een netto netverlies. Uitzondering hierop zijn Delta Netwerkbedrijf B.V. (hierna: DNWB), N.V. RENDO (hierna: Rendo) en Cogas Infra en Beheer B.V. (hierna: Cogas). Bij deze drie regionale netbeheerders is in 2009 en/of in 2010 sprake van een 'netwinst' in plaats van een netverlies. Voor deze drie netbeheerders betekent dit dat, ook wanneer de volumeherleidingsfout geëlimineerd is, administratief nog steeds meer gas aan hun gastransportnetten wordt onttrokken dan er wordt ingevoed.

Positieve maandelijkse netwinsten

72. Ook bij de regionale netbeheerders waar op jaarbasis sprake is van een netverlies komt het voor dat gedurende de zomermaanden sprake is van netwinsten. Gedurende de zomermaanden is - administratief gezien - de totale onttrekking op het gastransportnet groter dan de totale invoeding. De gezamenlijke netbeheerders hebben in hun zienswijze op het concept ontwerpbesluit de NMa hierop attent gemaakt. Naar het oordeel van de gezamenlijke netbeheerders wordt dit veroorzaakt doordat gedurende de zomermaanden de gasttemperatuur hoger is dan 15° Celsius. Hierdoor is gedurende de zomermaanden bij de kleinverbruikers nog steeds sprake van een volumeherleidingsfout.
73. ACM deelt deze opvatting van de gezamenlijke netbeheerders niet. In het onderzoeksrapport is namelijk rekening gehouden met het feit dat de gasttemperatuur over het jaar kan variëren. De metingen van de gasttemperatuur in gasmeters zijn daarom ook over een langere periode uitgevoerd. De gehanteerde gasttemperatuur van 15° Celsius die wordt gebruikt voor de volumeherleiding betreft daarom ook een gemiddelde temperatuur over een geheel jaar.
74. ACM vindt dat de oorzaak van de netwinsten moet worden gezocht in de wijze waarop het jaarlijkse gasverbruik van kleinverbruikers - dat door opgenomen meterstanden tot stand komt - tijdens de reconciliatie over de verschillende verbruiksmaanden worden verdeeld. Deze verdeling geschiedt aan de hand van het product van de standaardlastprofielen en de MCF. Afwijkingen en fouten in de uitkomst hiervan zorgen ervoor dat het jaarlijkse gasverbruik op een verkeerde wijze over de verbruiksmaanden wordt verdeeld. Hierdoor wordt het maandelijkse gasverbruik te hoog of te laag vastgesteld. Zodanig kan de situatie ontstaan dat het totale maandverbruik in een gastransportnet hoger is dan de totale



Openbaar

maandelijks invoeding. Deze situatie leidt tot netwinsten in die verbruiksmaand. Hierdoor kunnen in de zomermaanden netwinsten optreden, maar zullen gedurende de wintermaanden hogere netverliezen optreden.

5.3 Toewijzen van de netverliezen

75. ACM heeft onderzocht op welke wijze de netverliezen die in de gastransportnetten van regionale netbeheerders optreden moeten worden vastgesteld en voor wiens rekening de netverliezen dienen te komen. Ten aanzien van het vaststellen van de netverliezen is ACM van mening dat de netverliezen niet langer impliciet via de MCF in de levering aan de profielafnemers dienen te worden verrekend. Het ligt meer voor de hand om de toewijzing van netverliezen expliciet en transparant te regelen. Hierbij hanteert ACM het uitgangspunt dat netverliezen in beginsel voor rekening dienen te komen van de partij die het beste in staat is om het ontstaan of de omvang van de netverliezen kan beïnvloeden.

Transparantie

76. ACM vindt de huidige werkwijze waarbij netverliezen middels de MCF in de portfolio's van de profielafnemers worden opgenomen niet transparant. Belangrijk nadeel van deze werkwijze is dat de totaal gemeten verbruiken van alle aangeslotenen niet overeenkomen met de verbruiken die op het ov-exitpunt(en) door de gasleveranciers-programmaverantwoordelijken dienen te worden ingekocht en dat de netverliezen volledig aan de profielverbruikers worden toegewezen. Hierdoor moeten de gasleveranciers andere verbruiken met de aangeslotenen afrekenen dan ze moesten inkopen. ACM vindt deze situatie ongewenst. Naar het oordeel van ACM dienen in beginsel de gemeten verbruiken op de gasmeter van de aangeslotene de basis te vormen voor zowel de verkochte volumes aan de aangeslotenen als de ingekochte volume door de gasleverancier. Netverliezen dienen daarbij afzonderlijk te worden toegewezen en niet impliciet onderdeel uit te maken van de gaslevering aan aangeslotenen.



Openbaar

Fysieke netverliezen

77. ACM vindt dat nagenoeg alle oorzaken van de netverliezen zijn gelegen in omstandigheden die door de regionale netbeheerder kunnen worden beïnvloed. Ten aanzien van de fysieke netverliezen kan dit direct door de regionale netbeheerder worden uitgevoerd door bijvoorbeeld preventief op zoek te gaan naar lekken. Maar beïnvloeding kan ook indirect gebeuren door de veroorzaker in rechte aan te spreken op de schade als gevolg van netverliezen. Zo zou de regionale netbeheerder in geval van graafschade de veroorzakers hierop kunnen aanspreken en maatregelen laten nemen om netverliezen door graafschade te voorkomen.

Administratieve netverliezen

78. Ten aanzien van de administratieve netverliezen vindt ACM dat de regionale netbeheerder het best in staat is om deze netverliezen te beperken. Dit kan de regionale netbeheerder direct uitvoeren door ongemeten verbruik bij kleinverbruikers op te sporen. Maar dit kan ook indirect gebeuren door het toezicht houden op aansluitingen en het achterhalen van aansluitingen zonder leverancier en ongemeten (grootverbruikers)aansluitingen. Doordat de regionale netbeheerder verantwoordelijk is voor het beheer van het aansluitingenregister heeft deze het overzicht van alle aansluitingen en kan hij de afnemer hierop aanspreken. Daarnaast heeft de regionale netbeheerder via de technische voorwaarden de mogelijkheid om aansluitingen te deactiveren.
79. Op grond van bovengenoemde redenen concludeert ACM dat de (fysieke en administratieve) netverliezen door de regionale netbeheerder dienen te worden gedragen.

Netverliezen als gevolg van meetafwijkingen

80. Gasmeters hebben altijd een zekere meetafwijking waardoor het gasvolume niet exact kan worden vastgesteld. De maximaal toelaatbare meetafwijking waar gasmeters aan moeten voldoen is vastgelegd in de Meetvoorwaarden Gas – RNB en de Meetvoorwaarden Gas – LNB. Wanneer de maximale afwijking van een gasmeter binnen de gestelde grenzen van deze Meetvoorwaarden Gas – RNB blijft, voldoet een gasmeter aan de eisen. Dit betekent dat meetafwijkingen tot op zekere hoogte onvermijdelijk zijn en door geen enkele partij beïnvloed kunnen worden zolang de gasmeters aan de nauwkeurigheidseisen voldoen. Hierdoor zijn naar het oordeel van ACM administratieve netverliezen die worden veroorzaakt door deze meetafwijkingen voor de netbeheerder mogelijk minder goed beïnvloedbaar.



Openbaar

81. Voor kleinverbruik is sinds 1 januari 2012 het beheer van meters volledig in handen van de regionale netbeheerders. ACM acht het daarom logisch, wenselijk en redelijk om ook voor eventuele minder direct beïnvloedbare aspecten van het netverlies de netbeheerders verantwoordelijk te maken.
82. ACM vindt bovendien dat de consequentie van deze oorzaak van netverliezen door de regionale netbeheerder moet worden gedragen, omdat in beginsel de correct gemeten verbruiken op de gasmeter bij de aangeslotene als basis mogen dienen voor de afrekening van het gas tussen gasleverancier en afnemer. In lijn hiermee vindt ACM het niet juist om het volume gas dat is gerelateerd aan meetonnauwkeurigheden via de leveringsnota tussen de leverancier en de afnemer te laten verlopen. ACM is van oordeel dat de handelsketen zoveel als mogelijk verschoond moet blijven van dergelijke posten. Dit bevordert de transparantie en daarmee het belang voor de ontwikkeling van de gasmarkt in Nederland. ACM vindt daarom dat de netverliespost meetafwijkingen beter bij de regionale netbeheerders kunnen worden ondergebracht dan bij de leveranciers.
83. Ook in het geval de nauwkeurigheid van de gasmeter zich buiten de gestelde nauwkeurigheid van de Meetvoorwaarden Gas – RNB bevindt, vindt ACM dat de consequentie van deze oorzaak van netverliezen door regionale netbeheerders moet worden gedragen. In dat geval voldoet de gasmeter namelijk niet aan de eisen van de Meetvoorwaarden Gas – RNB en dient de gasmeter te worden vervangen door hetzij de erkende meetverantwoordelijke indien het een grootverbruikaansluiting betreft, of de regionale netbeheerder zelf indien het een kleinverbruikaansluiting betreft.

Conclusie

84. ACM concludeert dat de regionale netbeheerder verantwoordelijk dient te zijn voor de consequenties en de afhandeling van alle vormen van netverlies.



Openbaar

5.4 Inkopen van netverliezen

85. Een gevolg van bovenstaande conclusie is dat regionale netbeheerders het benodigde gas ter compensatie van de netverliezen moeten inkopen. Het inkopen van gas door een netbeheerder kan alleen onder strikte voorwaarden plaatsvinden, zodat voorkomen wordt dat een netbeheerder als gasleverancier op de gasmarkt actief wordt.

Inkoop van netverliezen is een transport ondersteunende dienst

86. Ten aanzien van de inkoop van gas door netbeheerders is in artikel 3, eerste lid van de Gaswet, bepaald dat “een rechtspersoon die de productie, de aankoop of de levering van gas verricht niet wordt aangewezen als netbeheerder”. Het vijfde lid van dit artikel echter maakt hierop een uitzondering voor netbeheerders. In het vijfde lid is bepaald dat “een netbeheerder deze activiteit mag uitoefenen indien die activiteit een transport ondersteunende dienst is”. Op grond hiervan concludeert ACM dat een regionale netbeheerder het noodzakelijke gas, ter compensatie van de netverliezen, mag inkopen wanneer dit kan worden aangemerkt als een transport ondersteunende dienst.

87. ACM heeft onderzocht of de inkoop van gas door een regionale netbeheerder voor de netverliezen kan worden aangemerkt als een (transport) ondersteunde dienst. In artikel 1, eerste lid, onderdeel t, van de Gaswet is de definitie van ondersteunende diensten gegeven. Deze luidt:

“ondersteunende diensten: de diensten die nodig zijn voor de toegang tot of de werking van gastransportnetten, LNG-installaties of opslaginstallaties, met inbegrip van het opvangen van fluctuaties in de belasting van het gastransportnet en menging, maar met uitzondering van de installaties die uitsluitend ten dienste staan van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet bij de uitvoering van zijn taken;”

88. ACM is van oordeel dat netverliezen die optreden in gastransportnetten samenhangen met de werking van deze gastransportnetten. In een goed werkend gastransportnet zullen namelijk alle gasstromen worden toegewezen aan de juiste partijen. Dit betekent dat er door het netverlies een tekort aan gas ontstaat waardoor de gasdruk in het gastransportnet afneemt. Bij een te lage gasdruk kan het gastransport niet meer worden uitgevoerd. Om deze situatie te voorkomen moeten de netverliezen aan een bepaalde partij worden toegewezen.



Openbaar

31/65

89. ACM heeft in paragraaf 5.3 vastgesteld dat de regionale netbeheerders de partijen zijn die de consequenties van de netverliezen het beste kunnen dragen. Omdat het toerekenen van de netverliezen aan regionale netbeheerders noodzakelijk is voor de werking van gastransportnetten, kan het inkopen van het benodigde gas worden aangemerkt als een ondersteunende dienst als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel t, van de Gaswet.
90. Nu is vastgesteld dat het inkopen van het gas voor de netverliezen een ondersteunende dienst is, stelt ACM vast dat een regionale netbeheerder dit gas op grond van artikel 3, vijfde lid, ook mag inkopen.

Wijze van inkoop van netverliezen

91. ACM heeft bovendien onderzocht op welke wijze de netverliezen door de regionale netbeheerder kunnen worden ingekocht. Daarbij heeft ACM ook de reactie van Westland op het concept ontwerpbesluit in beschouwing genomen. Westland stelt voor de netverliezen collectief door de landelijke netbeheerder in te laten kopen en te verrekenen via de landelijke gastransporttarieven. ACM wijst dit voorstel van de hand omdat hierdoor de financiële prikkel bij de regionale netbeheerders ontbreekt om de netverliezen te beperken.
92. ACM benadrukt dat de inkoop van de netverliezen door de regionale netbeheerder op een zodanige wijze dient te worden uitgevoerd dat het ingekochte gas alleen maar gebruikt wordt ter compensatie van de netverliezen. Voorkomen moet worden dat een regionale netbeheerder het ingekochte gas gebruikt voor andere toepassingen zoals handelsdoeleinden.
93. Het inkopen van het gas op de gasmarkt dient daarom door een leverancier-programmaverantwoordelijke combinatie te worden uitgevoerd, die het gas op zijn beurt weer levert aan de regionale netbeheerder. Voor de levering van het gas dient de regionale netbeheerder een overeenkomst met een leverancier-programmaverantwoordelijke combinatie af te sluiten. Hiervoor kan aansluiting worden gezocht bij de bestaande systematiek voor netverliezen bij elektriciteit waarbij een leverancier de elektriciteit, ter compensatie van de netverliezen, voor de netbeheerder inkoopt. Voor de inkoop van het gas ter compensatie van de netverliezen gas betaalt de regionale netbeheerder tevens de transportkosten voor het gebruik van het landelijke gastransportnet.



Openbaar

Tariefregulering

94. De gezamenlijke netbeheerders hebben in hun zienswijze op het tweede ontwerpbesluit aangegeven dat zij geen voorstander zijn van het opnemen van de kosten van de inkoop van netverliezen in de maatstaf. Deze zienswijze heeft geen betrekking op de inhoud van het onderhavige besluit, maar ziet op het ontwerp methodebesluit regionale netbeheerders gas 2014-2016²⁶. Voor zover netbeheerders in die procedure zienswijzen ten aanzien van de tariefregulering hebben ingebracht, zal ACM die aldaar in haar besluitvorming betrekken. In onderhavige codewijziging besteedt ACM hier derhalve verder geen aandacht aan.

32/65

5.5 Wijzigingen allocatie

95. Nu alle netverliezen worden toegewezen aan de regionale netbeheerder dienen zowel de voorwaarden voor de allocatie als de reconciliatie te worden aangepast. Deze paragraaf beschrijft de benodigde wijzigingen aan de allocatie.
96. Ten aanzien van de allocatie zal een uurlijkse netverliespost aan de Allocatievoorwaarden Gas worden toegevoegd. Deze uurlijkse netverliespost wordt toegewezen aan de programmaverantwoordelijke die de netverliezen namens de regionale netbeheerder inkoop. Het uurlijkse netverlies komt tot stand aan de hand van een schatting van het netverlies van een regionale netbeheerder op grond van gegevens over netverliezen in eerdere jaren. De reden hiervan is dat tijdens de allocatie het uurlijkse netverlies niet exact berekend kan worden omdat voor de profielafnemers geen gemeten uurlijkse gasverbruiken beschikbaar zijn. Deze gegevens zijn noodzakelijk om een eventueel uurlijks netverlies te kunnen berekenen.
97. ACM is daarom van oordeel dat de MCF niet kan komen te vervallen. In de nieuwe situatie heeft de MCF niet langer de functie om de netverliezen aan profielafnemers toe te wijzen, omdat hiervoor een afzonderlijke toewijzing van de uurlijkse netverliezen wordt voorgeschreven. De MCF blijft echter noodzakelijk om afwijkingen tussen de standaardprofielen van de profielafnemers en de werkelijke afname van de profielafnemers te compenseren. Door de verwijdering van de netverliezen uit de MCF, krijgt de MCF wel een andere waarde.

²⁶ Ontwerp methodebesluit regionale netbeheerders gas 2014-2016, 103998/234, op 1 mei 2013 ter inzage gelegd.



Openbaar

98. De opname van een uurlijkse netverliespost binnen de allocatiemethodiek leidt op twee plaatsen tot een aanpassing. Ten eerste betreft dit de near-realtime-allocation (hierna: NRTA). Deze NRTA wordt binnen een kwartier na ieder uur door het centraal systeem stuurinformatie (CSS) van de landelijke netbeheerder uitgevoerd. Ten tweede wordt ook de dagelijkse allocatie van de regionale netbeheerder aangepast. In beide allocaties zal de uurlijkse netverliespost worden toegevoegd.

5.6 Wijzigingen reconciliatie

99. Analooq aan de wijzigingen van de allocatie wordt ook in de reconciliatie de berekening van de netverliezen toegevoegd. Het verschil met de allocatie is echter dat in de reconciliatie het netverlies bepaald wordt aan de hand van een berekend verschil in plaats van een schatting. De netverliezen in de reconciliatie worden bepaald door het verschil tussen de totaal gemeten invoeding en de totaal gemeten onttrekking op het gastransportnet. De netverliezen zullen per netgebied worden berekend.
100. Doordat de netverliezen in de reconciliatie kunnen worden berekend, kan de maandelijkse meetcorrectiefactor (hierna: MMCF) vervallen. Binnen de reconciliatie zal het netverlies in de plaats komen van de MMCF. Het netverlies zal worden toegewezen aan de combinatie leverancier-programmaverantwoordelijke die namens de regionale netbeheerder het netverlies inkoopt.
101. Bij de reconciliatie kunnen gedurende de zomermaanden netwinsten optreden. Voor de regionale netbeheerders betekent dit dat over die betreffende verbruiksmaanden sprake is van een administratieve gasstroom van de gasleveranciers van profielafnemers naar de regionale netbeheerders. ACM is echter van mening dat tijdens de financiële verrekening van de reconciliatie geen sprake zal zijn van een geldstroom van de leveranciers naar de regionale netbeheerders. Dit houdt verband met het feit dat tijdens de reconciliatie nooit één specifieke maand zal worden verrekend maar altijd een verbruiksperiode van een geheel jaar. Doordat op jaarbasis altijd sprake zal zijn van een netverlies zullen de netbeheerders altijd geconfronteerd worden met een netverlies. Dat in sommige maanden een geldstroom van leveranciers naar netbeheerders ontstaat, is naar het oordeel van ACM geen beletsel omdat de reconciliatie in beginsel altijd over een meteropnameperiode van een verbruiksjaar zal worden uitgevoerd.



Openbaar

34/65

6 Gewijzigde codebepalingen

102. ACM besluit onderstaande artikelen uit de Meetvoorwaarden Gas – RNB te wijzigen. Hierbij zal de onderstreepte tekst aan de bepaling worden toegevoegd en de doorgehaalde tekst worden verwijderd. De bepalingen komen als volgt te luiden:

B1.3.3.1.1

Bij deze individuele herleidingsmethode wordt de gastemperatuur continu gemeten ter plaatse van de comptabele meetinrichting. De gasdruk wordt niet gemeten, maar als een constante waarde geprogrammeerd. Ten aanzien van de gasdruk wordt verondersteld dat deze gelijk is aan de nominale leveringsdruk vermeerderd met 1,0155 bar.

B1.3.4.1.1

Bij deze collectieve herleidingsmethode wordt verondersteld dat de gastemperatuur ter plaatse van de gasmeter gelijk is aan de temperatuur van de grond gemeten op een diepte van 90cm onder het maaiveld. De grondtemperatuur wordt in opdracht van ~~het Platform Meetbedrijven van) EnergieNed~~ de Vereniging Meetbedrijven Nederland door GASTEC Kiwa Technology regionaal vastgesteld. Ten aanzien van de gasdruk wordt verondersteld dat deze gelijk is aan de nominale leveringsdruk vermeerderd met ~~1,01325~~ 1,0155 bar.

B.1.3.5 ~~7-graden methode~~ Administratieve temperatuurcorrectie

B1.3.5.1.1

Bij deze individuele herleidingsmethode wordt verondersteld dat de gastemperatuur ~~7gradenC bedraagt:~~

- a. voor een aangeslotene met een aansluiting behorend tot de afnamecategorie G1A en G2A 15° Celsius bedraagt en de gasdruk overeenkomt met de nominale leveringsdruk, vermeerderd met ~~1,01325~~ 1,0155 bar. De doorgestroomde hoeveelheid gas wordt herleid naar m³(n) volgens de formule:

$$V_n = V * (1,0155 + P_m) / 1,01325 * 273,15 / (273,15 + 15)$$

waarin:

V = doorgestroomde hoeveelheid in m³

V_n = herleid volume



Openbaar

P_m = gasdruk in de meter (normaliter 0.028 bar):

- b. voor een aangeslotene met een aansluiting behorend tot de afnamecategorie G2C 7° Celsius bedraagt en de gasdruk overeenkomt met de nominale leveringsdruk, vermeerderd met 1,0155 bar. De doorgestroomde hoeveelheid gas wordt herleid naar $m^3(n)$ volgens de formule:

$V_n = V * (1,0155 + P_m) / 1.01325 * 273.15 / (273.15 + 7)$

waarin:

V = doorgestroomde hoeveelheid in m^3

V_n = herleid volume

P_m = gasdruk in de meter (normaliter 0.028 bar).

35/65

103. ACM besluit onderstaande artikelen uit de Allocatievoorwaarden Gas te wijzigen. Hierbij zal de onderstreepte tekst aan de bepaling worden toegevoegd en de doorgehaalde tekst worden verwijderd. De bepalingen komen als volgt te luiden:

Aanpassingen aan de off line allocaties:

B2.3

~~[vervallen]~~ Als derde stap, stelt de regionale netbeheerder de netverliezen voor het desbetreffende uur vast. De netverliezen worden berekend volgens onderstaande berekening:

$$\text{Netverliezen}(h) = NVF * \text{Invoeding}(h)$$

Waarin:

Netverliezen = Netverliezen voor het desbetreffende uur

NVF = NetVerliesFactor

Invoeding = Invoeding op het Netgebied voor het desbetreffende uur

B2.4

De regionale netbeheerder berekent, als ~~derde~~ vierde stap, de totale afgenomen uurhoeveelheid voor het collectief van de profielafnemers. Daartoe trekt de regionale netbeheerder de som van de in de tweede stap bepaalde allocaties en de in de derde stap bepaalde netverliezen af van de op het netgebied gemeten hoeveelheid gas van het desbetreffende uur.



Openbaar

Aanpassingen aan de NRTA:

B2a.3a

Als derde stap worden de netverliezen voor het desbetreffende uur vastgesteld.

De netverliezen worden berekend volgens onderstaande berekening:

$$\text{Netverliezen}(h) = \text{NVF} * \text{Invoeding}(h)$$

Waarin:

Netverliezen = Netverliezen voor het desbetreffende uur

NVF = NetVerliesFactor

Invoeding = Invoeding op het Netgebied voor het desbetreffende uur

B2a.4

Het Centraal Systeem Stuursignaal berekent, als ~~derde~~ vierde stap, de totale afgenomen uurhoeveelheid voor het collectief van de profielafnemers en de aangeslotenen met afnamecategorie GXX; dit zijn de niet-GGV aangeslotenen. Daartoe trekt het Centraal Systeem Stuursignaal de som van de in de tweede stap bepaalde allocaties en de in de derde stap bepaalde netverliezen af van de op het netgebied gemeten hoeveelheid gas van het desbetreffende uur.

B2a.5

De ~~vierde~~ vijfde stap betreft het uitvoeren van de allocatie voor de niet-GGV aangeslotenen. De basis hiervoor wordt gevormd door de conform bijlage 1a van deze regeling en bijlage 3 van de Informatiecode Elektriciteit en Gas uitgevoerde berekeningen. Voor elke erkende programmaverantwoordelijke berekent het Centraal Systeem Stuursignaal per profielcategorie het 'veronderstelde geprofileerd verbruik' (VGVSH;LE,PC,netgebied) (zie bijlage 1a van deze regeling en bijlage 3 van de Informatiecode Elektriciteit en Gas). Hieronder wordt weergegeven hoe de allocatie voor de niet-GGV en niet-GIS aangeslotenen plaatsvindt.

5.1.4

Nadat de berekeningen voor alle relevante verbruikers door de regionale netbeheerder zijn uitgevoerd, berekent de regionale netbeheerder ~~de maand-metcorrectiefactor (MMCF)~~ het maandelijks netverlies van het desbetreffende netgebied, zoals uitgewerkt in paragraaf B6.4 van bijlage 6 (Rekenregels reconciliatie). De regionale netbeheerder informeert de



Openbaar

betrokken erkende programmaverantwoordelijken en leveranciers over ~~de maand-meetcorrectiefactor~~ [het maandelijkse netverlies](#).

5.3.1

Door regionale netbeheerder aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, betreffende erkende programmaverantwoordelijken en leveranciers:

Voor elk netgebied: per kalendermaand per afnamecategorie voor elke voorkomende erkende programmaverantwoordelijke /leverancier combinatie de tijdens het lopende reconciliatieproces vastgestelde totale hoeveelheid gas (uitgedrukt in MJ), de totale hoeveelheid gas vóór de uitvoering van dit reconciliatieproces, alsmede ~~de maand-meetcorrectiefactor~~ [het maandelijkse netverlies](#); hiervoor wordt het bericht 'RNINFO' gebruikt. [D]

B6.4

~~Berekening van de maand-meetcorrectiefactor (MMCF)~~ [Berekening van de maandelijkse netverliezen](#)

B6.4.1

~~Aanvullend op de meetcorrectiefactor die tijdens het maandelijkse allocatieproces is bepaald, wordt een voor de desbetreffende kalendermaand geldende maand-meetcorrectiefactor (MMCF) van een netgebied bepaald. Het toepassen van deze maand-meetcorrectiefactor maakt het onder meer mogelijk volumeherberekeningen ten gevolge van correcties van dagelijks of uurlijks op afstand uitleesbare meetinrichtingen op het netgebied of de gebruiker (de zogenaamde correctie-energie) te verwerken tijdens het reconciliatieproces.~~
[\[Vervallen\]](#).

B6.4.2

~~De maand-meetcorrectiefactor wordt als volgt bepaald:~~
[De maandelijkse netverliezen worden als volgt bepaald:](#)

B6.4.2.1

~~Bepaal maandtotaal profielafnemers~~ [Bepaal de maandelijkse netverliezen per netgebied](#)

Als eerste stap berekent de regionale netbeheerder de totale afgenomen hoeveelheid op het desbetreffende netgebied. De door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in het kader van de allocatie ter beschikking gestelde uurmetingen op het netgebied van de hoeveelheid gas worden gesommeerd en verhoogd met de eventueel op het netgebied



Openbaar

aanwezige en volgens B3.1.1 verstrekte restenergie en volgens B4.1.1 verstrekte correctie-energie tot een maandtotaal (d.i. het maandtotaal netgebied).

De regionale netbeheerder bepaalt de ~~totale door de profielafnemers via het betreffende netgebied afgenomen hoeveelheid in de betreffende kalendermaand (d.i. het maandtotaal profielklanten)~~ netverliezen van het betreffende netgebied in de betreffende kalendermaand door het maandtotaal netgebied te verminderen met de gedurende de desbetreffende kalendermaand afgenomen hoeveelheid energie (inclusief de eventueel aanwezige en volgens B3.2.2 respectievelijk B4.2.1 verstrekte rest- en correctie-energie) door de telemetriegrootverbruikers en de som van de afgenomen hoeveelheid energie door de verbruikers, bedoeld in paragraaf 5.1.2 van de Allocatievoorwaarden Gas en welke hoeveelheid is berekend zoals in deze paragraaf is aangegeven.

38/65

B6.4.2.3

Extra voedingspunten

Als een regionale netbeheerder niet alleen gas ontvangt vanuit het landelijk gastransportnet maar daarnaast ook gas ontvangt vanuit andere transportnetten, bergingen of productienetten (bijvoorbeeld in geval van biogasopwekking), zal de betreffende regionale netbeheerder hiermee bij de berekening van ~~het maandtotaal profielklanten~~ de maandelijke netverliezen in een netgebied rekening moeten houden. De gedurende de kalendermaand op het netgebied gemeten hoeveelheid gas zal moeten worden verhoogd met de hoeveelheid gas die uit de andere gastransportnetten e.d. is ontvangen. De dan te volgen werkwijze is beschreven in paragraaf B5.6 van bijlage 5 (Bijzondere omstandigheden).

B6.4.2.4

~~Berekening MMCF van het netgebied~~

~~De regionale netbeheerder berekent de maand-meetcorrectiefactor van het netgebied (MMCF) voor de desbetreffende kalendermaand door het berekende maandtotaal profielklanten te delen door de som van de gedurende deze kalendermaand afgenomen hoeveelheid door de verbruikers, bedoeld in paragraaf 5.1.2 van de Allocatievoorwaarden Gas en welke hoeveelheid is berekend zoals in deze paragraaf is aangegeven.~~
[Vervallen]

B6.5.1

De regionale netbeheerder sommeert voor elk netgebied per afnamecategorie voor de desbetreffende erkende programmaverantwoordelijke /leverancier combinatie de



Openbaar

berekende hoeveelheid energie per verbruiker voor elke kalendermaand. De per afnamecategorie aan de erkende programmaverantwoordelijke /leverancier combinatie toe te kennen hoeveelheid energie wordt verkregen door het totaal van :

- de som van de hoeveelheid energie per verbruiker, waarvan de hoeveelheid is vastgesteld ingevolge paragraaf B6.3 van deze bijlage
- de som van de hoeveelheid energie per verbruiker, waarvan de hoeveelheid is vastgesteld ingevolge paragraaf B6.2 van deze bijlage, ~~te vermenigvuldigen met de MMCF (maand-meetcorrectiefactor) van het desbetreffende netgebied in de desbetreffende maand.~~

Netverliesfactor (NVF):

4.5 Vaststelling netverliesfactor

4.5.1

De regionale netbeheerder stelt jaarlijks vóór 1 oktober de netverliesfactor (NVF) voor het volgende kalenderjaar vast.

4.5.2

De regionale netbeheerder stelt de netverliesfactor (NVF) vast gelijk aan het gemiddelde procentuele netverlies van de laatste 24 maanden waarvoor op het moment van vaststelling de definitieve reconciliatie beschikbaar is. Het gemiddelde procentuele netverlies komt overeen met het totaal netverliesvolume over 24 maanden gedeeld door de totale invoeding over 24 maanden.

4.5.3

Na vaststelling informeert de regionale netbeheerder de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de betrokken erkende programmaverantwoordelijken en leveranciers over de netverliesfactor (NVF) voor het volgende kalenderjaar.

104. ACM besluit onderstaand begrip aan de Begrippenlijst Gas toe te voegen:

NVF : Netverliesfactor, positief percentage zijnde de factor die overeenkomt met het procentuele jaarlijkse gemiddelde netverlies van een regionale netbeheerder.



Openbaar

7 Zienswijzen

105. In dit hoofdstuk gaat ACM in op de zienswijzen die zijn ingediend op het ontwerpbesluit van 27 maart 2013.

7.1 Doelmatigheid

Zienswijzen Netbeheer Nederland, GTS en Westland

106. Netbeheer Nederland en GTS geven in hun zienswijze aan dat de keuze van ACM om de netverliezen toe te wijzen aan de regionale netbeheerders niet doelmatig is. Volgens hen zal deze keuze maatschappelijk uiteindelijk geen voordeel opleveren omdat op belangrijke facetten slechts een verplaatsing van het probleem zal optreden. GTS stelt dat daar waar eerst de schijnnaauwkeurigheid zat in het feit dat het samenstel van incorrecte metingen werd gecorrigeerd door een generieke correctiefactor, de schijnnaauwkeurigheid nu zit in een correctie op basis van schattingen. Een veelheid aan effecten en processen, die bovendien in de tijd qua bijdrage variëren, dragen bij aan de netverliezen. Daarnaast geeft Netbeheer Nederland aan dat de maatregelen niet zullen gaan leiden tot kostenvermindering, terwijl de implementatiekosten ervan uiteindelijk wel aan de klant doorberekend zullen worden.
107. GTS geeft in zijn zienswijze aan dat door het opnemen van het netverliezen in de near-real-time en de off-line allocatie de kwaliteit van de informatie, waarop programmaverantwoordelijken hun portfolio's in balans houden, niet zal toenemen en mogelijk zelfs slechter zal worden. De netverliezen zijn namelijk volgens GTS niet nauwkeurig vast te stellen. Daarnaast wordt GTS verplicht rekening te houden met een onnauwkeurig bepaald effect dat kleiner is dan de onzekerheid in de profielenmethodiek die onderdeel uitmaakt van de allocatiemethodiek. Op grond hiervan is volgens GTS het ontwerpbesluit strijdig met artikel 12f, eerste lid, onderdeel f, van de Gaswet, oftewel "het belang van het op een objectieve, transparante en niet-discriminatoire wijze in evenwicht houden van het landelijk gastransportnet en op een wijze die de kosten weerspiegelt".
108. Tenslotte geeft Westland aan dat voor de inkoop van netverliezen welke veroorzaakt worden door het meetverlies geldt dat netbeheerders wettelijk verplicht zijn doelmatig te handelen. Het accepteren van een niet-beïnvloedbare kostenpost zonder garantie op een adequate vergoeding zou in strijd zijn met deze wettelijke bepaling.



Openbaar

Oordeel van ACM

109. ACM handhaaft haar oordeel dat het doelmatig is om de netverliezen in de allocatie en de reconciliatie op te nemen en om de netverliezen toe te wijzen aan de regionale netbeheerders. ACM motiveert dit als volgt.
110. ACM is het met Netbeheer Nederland en GTS eens dat sprake is van een verschuiving van kosten van de leveranciers naar de netbeheerders als gevolg van onderhavig besluit. ACM vindt echter dat beide partijen miskennen dat voor de beïnvloedbare netverliezen een prikkel bij regionale netbeheerders ontstaat om deze netverliezen te beperken. In paragraaf 5.3 is dit nader gemotiveerd. De verwachting is dat – als gevolg van deze prikkel – deze netverliezen uiteindelijk zullen afnemen. Dit zal een financieel voordeel voor de afnemer betekenen.
111. ACM is zich ervan bewust dat de netbeheerders eenmalige kosten moeten maken voor aanpassingen van de IT-systemen die noodzakelijk zijn om aan de nieuwe voorwaarden te voldoen. Indien de kosten van deze aanpassingen hoger zijn dan opbrengsten, dan zouden de wijzigingen niet doelmatig zijn. Zowel Netbeheer Nederland als GTS hebben echter geen kwantitatieve onderbouwing aangeleverd waaruit blijkt dat de baten niet opwegen tegen kosten van de IT-aanpassingen. ACM gaat er daarom van uit dat deze wijzigingen doelmatig zijn.
112. Ten aanzien van de zienswijze van Westland dat het inkopen van het meetverlies door de netbeheerder in strijd zou zijn met de wettelijke verplichting voor een netbeheerder om doelmatig te handelen is ACM van oordeel dat deze stelling onjuist is. In paragraaf 5.3 heeft ACM reeds vastgesteld dat de regionale netbeheerder het beste in staat is om de netverliezen te beïnvloeden. Om die reden wordt met onderhavig besluit het beheren van de netverliezen als activiteit aan de netbeheerder toegekend. Naar het oordeel van ACM strekt de Gaswet zich er in beginsel toe dat een netbeheerder zijn activiteiten zo doelmatig mogelijk uitvoert. Dit geldt dan ook voor het beperken van de netverliezen. Dat binnen de netverliezen bepaalde onderdelen minder goed beïnvloedbaar doet daar niets aan af.



Openbaar

42/65

7.2 Prikkel netverliezen in allocatie

Zienswijze GTS Westland en Energie Nederland

113. GTS en Westland stellen voor om de geconstateerde netverliezen uitsluitend te corrigeren in de reconciliatie en niet tijdens de allocatie. Volgens GTS is het corrigeren van netverliezen aan de hand van schattingen – waarvan het zeker is dat deze afwijken van de werkelijkheid – ondoorzichtig, ondoelmatig en inefficiënt. Door de geconstateerde netverliezen uitsluitend te corrigeren in de reconciliatie, hoeft geen gebruik te worden gemaakt van schattingen, maar enkel van definitieve cijfers. Voor het verrekenen van de transportkosten voor gebruik van het landelijk gastransportnet is opname van de meetverliezen in de allocatie of de reconciliatie niet noodzakelijk. Naar de mening van GTS kan het verrekenen van transportkosten gerealiseerd worden middels een aangepaste vorm van de huidige OV-exit systematiek.

114. Daarnaast stelt GTS dat de uurlijkse netverliezen uitsluitend aan de hand van een schatting tot stand kunnen komen en niet op basis van gemeten gegevens. Daarbij kan er volgens GTS ook dat geen betrouwbaar uurlijks profiel voor de netverliezen opgesteld kan worden. Energie Nederland stelt daarentegen dat het opstellen van een uurlijks profiel wel degelijk mogelijk is. Energie Nederland geeft namelijk aan dat aanvullend onderzoek kan worden uitgevoerd naar een betrouwbaar uurlijks netverliesprofiel.

Oordeel van ACM

115. ACM is het oneens met het voorstel van GTS en Westland om de netverliezen alleen in de reconciliatie op te nemen en handhaaft haar oordeel dat de netverliezen ook onderdeel moeten zijn van de dag- en maandallocatie en de near-real time allocatie.

116. ACM is het met GTS eens dat de uurlijkse netverliezen uitsluitend aan de hand van een schatting tot stand kunnen komen en niet op basis van gemeten gegevens. ACM deelt echter niet de opvatting van GTS dat geen betrouwbaar uurlijks netverliesprofiel te construeren is en wordt hierin gesteund door Energie Nederland. Energie Nederland geeft namelijk aan dat aanvullend onderzoek kan worden uitgevoerd naar een betrouwbaar uurlijks netverliesprofiel. ACM is van mening dat de regionale netbeheerders geprikkeld zullen worden om tot een deugdelijk netverliesprofiel te komen wanneer deze partijen de netverliezen ook in de allocatie moeten meenemen.



Openbaar

7.3 Uurlijkse netverliezen

Zienswijze Energie Nederland

117. Energie Nederland doet het voorstel om een netverliesprofiel vast te leggen. Zij doet het voorstel om een uurlijks netverliesprofiel te berekenen op basis van een vooraf per netgebied vastgelegd standaardjaarverbruik (hierna: SJV) en een standaardprofiel. Dit profiel dient volgens Energie Nederland te bestaan uit een temperatuuronafhankelijk en temperatuurafhankelijk deel. Het berekende uurlijkse netverlies zal worden gebruikt in de berekeningen van de verschillende allocaties. Energie Nederland doet het voorstel om de profielen te laten opstellen door het Platform Verbruiksprofielen van de NEDU.
118. Energie Nederland geeft aan dat hun voorstel een aantal voordelen heeft. Ten eerste zal het een netverliesprofiel opleveren dat de werkelijkheid zo goed mogelijk benadert en daarmee leidt tot een kosten-efficiënt allocatie- en reconciliatieproces. Ten tweede leidt het voorstel tot een gelijkwaardig speelveld voor alle marktpartijen. Ten derde worden ongewenste risico's en kosten voor marktpartijen voorkomen. Tot slot kan een vooraf bepaald uurlijks netverliesprofiel op eenvoudige en transparante wijze worden ingepast in het profielsegment van de OV-exit systematiek van de landelijke transportkosten.
119. Energie Nederland geeft aan dat de volgende nadelen zullen optreden wanneer hun voorstel niet wordt uitgevoerd. Ten eerste ontbreekt het aan transparantie omdat netbeheerders de mogelijkheid hebben om geen uurlijkse netverliezen in de allocatie mee te nemen of alleen een basislastprofiel zonder flexibiliteit te hanteren. Ten tweede ontbreekt het aan een prikkel voor netbeheerders om te investeren in een goede schattingsmethodiek. Tot slot bestaat de mogelijkheid dat een netbeheerder op enig moment te boek komt te staan als producent van gas.

Oordeel van ACM

120. ACM stelt vast dat in het ontwerpbesluit de bepaling van de uurlijkse netverliezen niet transparant in de voorwaarden is vastgelegd en heeft dat in onderhavig besluit daarom aangepast. Het ontbreken van een bepaling in de Allocatievoorwaarden Gas die de vaststelling van de uurlijkse netverliezen in de allocatie regelt, verhoudt zich naar het oordeel van ACM slecht met een transparante werking van de gasmarkt. Het vaststellen van het uurlijks netverlies kan volgens ACM op de volgende twee manieren worden geregeld:
- door een vooraf bepaald standaardlastprofiel en een standaardjaarverbruik; of
 - door een berekening van het uurlijks netverlies op basis van een functie van de invoeding.



Openbaar

44/65

121. Hoewel de eerste optie, die ook door Energie Nederland is voorgesteld, een bruikbaar uurlijks netverliesprofiel kan opleveren, ontbreekt het op dit moment aan een beschikbaar standaardlastprofiel voor de uurlijkse netverliezen. Dit nog los van de vraag of het een nauwkeurig netverliesprofiel is. Hierdoor is de eerste optie op de korte termijn niet uitvoerbaar. ACM zal NEDU echter wel verzoeken om onderzoek te verrichten naar een standaardprofiel voor de uurlijkse netverliezen en hierover aan ACM te rapporteren. Zoals Energie Nederland voorstelt, kan bijvoorbeeld het Platform Verbruiksprofielen van de NEDU dit onderzoek uitvoeren. Dit kan op termijn leiden tot een wijziging van de technische voorwaarden waarmee de uurlijkse netverliezen aan de hand van een vooraf bepaald standaardprofiel worden vastgesteld.
122. Voor de korte termijn vindt ACM de berekening van het uurlijks netverlies op basis van een functie van de invoeding de beste oplossing. Hoewel deze optie mogelijk minder nauwkeurig is dan de eerste optie, verschaft een keuze voor de tweede optie op de korte termijn duidelijkheid omtrent de wijze waarop de uurlijkse netverliezen worden vastgesteld. Hierdoor ontstaat ook duidelijkheid over welke netverliezen door de regionale netbeheerders moeten worden ingekocht.
123. Gezien het bovenstaande kiest ACM voor een proportionele functie waarbij de uurlijkse netverliezen worden berekend als percentage van de totale uurlijkse invoeding op een netgebied. Hiervoor introduceert ACM een nieuw begrip: de netverliesfactor (hierna: NVF). De NVF komt overeen met het jaarlijkse procentuele gemiddelde netverlies van een regionale netbeheerder na reconciliatie. De NVF wordt berekend als het gemiddelde procentuele netverlies van de laatste 24 maanden waarvoor op het moment van vaststelling de definitieve reconciliatie beschikbaar is. Het uurlijkse netverlies zal in de allocatie worden berekend volgens onderstaande formule:

$$\text{Netverlies } (h) = \text{NVF} * \text{Invoeding } (h)$$



Openbaar

De voorwaarden zullen derhalve gaan luiden:

Allocatievoorwaarden Gas:

4.5 Vaststelling netverliesfactor

4.5.1

De regionale netbeheerder stelt jaarlijks vóór 1 oktober de netverliesfactor (NVF) voor het volgende kalenderjaar vast.

4.5.2

De regionale netbeheerder stelt de netverliesfactor (NVF) vast gelijk aan het gemiddelde procentuele netverlies van de laatste 24 maanden waarvoor op het moment van vaststelling de definitieve reconciliatie beschikbaar is. Het gemiddelde procentuele netverlies komt overeen met het totaal netverliesvolume over 24 maanden gedeeld door de totale invoeding over 24 maanden.

4.5.3

Na vaststelling informeert de regionale netbeheerder de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en de betrokken erkende programmaverantwoordelijken en leveranciers over de netverliesfactor (NVF) voor het volgende kalenderjaar.

B2.3

~~[vervallen]~~ Als derde stap, stelt de regionale netbeheerder de netverliezen voor het desbetreffende uur vast.

De netverliezen worden berekend volgens onderstaande berekening:

$$\text{Netverliezen}(h) = \text{NVF} * \text{Invoeding}(h)$$

Waarin:

Netverliezen = Netverliezen voor het desbetreffende uur

NVF = Net Verlies Factor

Invoeding = Invoeding op het Netgebied voor het desbetreffende uur



Openbaar

B2a.3b

Als derde stap worden de netverliezen voor het desbetreffende uur vastgesteld.

De netverliezen worden berekend volgens onderstaande berekening:

$$\text{Netverliezen}(h) = NVF * \text{Invoeding}(h)$$

Waarin:

Netverliezen = Netverliezen voor het desbetreffende uur

NVF = Net Verlies Factor

Invoeding = Invoeding op het Netgebied voor het desbetreffende uur

Begrippenlijst Gas:

NVF : Netverliesfactor, _____ positief percentage zijnde de factor die overeenkomt met het procentuele

_____ jaarlijkse gemiddelde netverlies van een regionale netbeheerder.



Openbaar

7.4 OV-exit capaciteit

Zienswijze Netbeheer Nederland

124. Netbeheer Nederland geeft aan dat door middel van de voorgestelde regeling de regionale netbeheerder ook een zelfstandige partij in de contractering van OV-exit capaciteit bij GTS wordt. Omdat niet is uitgewerkt op welke wijze dit dient plaats te vinden, betekent dit enige discontinuïteit en financiële onzekerheid voor de netbeheerder.

Oordeel van ACM

125. ACM stelt vast dat de zienswijze van Netbeheer Nederland betrekking heeft op de wijze waarop de toewijzing van de OV-exitcapaciteit voor de uurlijkse netverliezen wordt geregeld. De wijze van toewijzing van transportcapaciteit op OV-exitpunten is vastgelegd in de artikelen 2.1.2b tot en met 2.1.2e van Transportvoorwaarden Gas – LNB. ACM stelt vast dat hierin deze toewijzing op twee manieren kan worden uitgevoerd. Bij de eerste manier, die wordt toegepast voor een profielafnemer, wordt de OV-exitcapaciteit berekend aan de hand van het standaardjaarverbruik en het standaardlastprofiel van de aansluiting. Bij de tweede manier, die wordt toegepast voor een telemetriegrootverbruiker, wordt de OV-exitcapaciteit bepaald aan de hand van het maximaal afgenomen verbruik van de telemetriegrootverbruiker zoals dat is vastgelegd in het aansluitingenregister van de regionale netbeheerder.
126. De eerste manier is op dit moment niet toepasbaar omdat voor de vaststelling van het uurlijkse netverlies geen gebruik kan worden gemaakt van een standaardlastprofiel. De tweede variant is echter wel bruikbaar. Hoewel het maximale uurlijkse netverlies niet direct gemeten kan worden, kan het wel worden berekend door de maximale invoeding op een netgebied van een regionale netbeheerder te vermenigvuldigen met de netverliesfactor (NVF). Hiermee kan de regionale netbeheerder het maximaal berekende netverlies per netgebied vastleggen en kan deze waarde worden gebruikt voor de toewijzing van de OV-exit capaciteit van het netgebied. ACM stelt daarmee vast dat dit onderdeel via de bestaande voorwaarden geregeld kan worden.



Openbaar

48/65

7.5 Transport ondersteunende dienst

Zienswijze Netbeheer Nederland en Westland

127. Netbeheer Nederland en Westland geven in hun zienswijze aan dat de inkoop van gas ter compensatie van de meetverschillen niet kan worden gezien als een transport ondersteunende dienst. Volgens Netbeheer Nederland functioneert het gastransport namelijk al jaren prima zonder deze inkoop en de door ACM beoogde inkoop zal hier niets aan veranderen.
128. Volgens Westland ontbreekt het daarnaast aan een wettelijke grondslag om de inkoop van de netverliezen te beschouwen als een transport ondersteunende dienst. Ook vindt Westland de motivering van de NMa, “dat het functioneren van het gastransport in het geding komt indien het ontbrekende gas als gevolg van de netverliezen niet wordt aangevuld”, onjuist. Volgens Westland is geen sprake van netverlies in de letterlijke betekenis van het woord. Westland stelt dat het netverlies vrijwel geheel uit meetverschillen en administratieve verliezen bestaat. Westland vindt dat de werking van de gastransportnetten, waaronder de regeling van de druk, daar los van staat.
129. Volgens Westland is de dienst die regionale netbeheerders op grond van deze codewijziging aanbieden een ‘leveranciers ondersteunende dienst’. Voor een leveranciers ondersteunende dienst is volgens Westland – in tegenstelling tot de transport ondersteunende dienst – geen grondslag in de wetgeving te vinden. Door het ontbreken van een wettelijke basis zou volgens Westland daar eerst in voorzien moeten worden indien regionale netbeheerders het gas moeten inkopen.

Oordeel van ACM

130. ACM handhaaft haar oordeel dat het inkopen van de netverliezen door de regionale netbeheerders een transport ondersteunende dienst is. ACM vindt namelijk dat netverliezen die optreden in gastransportnetten samenhangen met de werking van deze gastransportnetten. In een goed werkend gastransportnet zullen namelijk alle gaststromen worden toegewezen aan de juiste partijen. Dit betekent dat er door een netverlies een tekort aan gas in de gastransportnetten ontstaat. Daarom dienen de netverliezen te worden gecompenseerd om te voorkomen dat de gasdruk in het gastransportnet teveel afneemt en de leveringszekerheid in gevaar komt. Om deze situatie te voorkomen moeten de netverliezen aan een bepaalde partij worden toegewezen. In paragraaf 5.3 heeft ACM reeds beargumenteerd waarom zij de netbeheerders de meest geschikte partij acht om de verantwoordelijkheid voor de netverliezen te dragen. ACM beschouwt daarom de inkoop



Openbaar

van het gas ter compensatie van deze netverliezen als een transport ondersteunende dienst die door de regionale netbeheerders wordt uitgevoerd.

7.6 Verwerking netverliezen in de tarieven

Zienswijze Netbeheer Nederland en Westland

131. Netbeheer Nederland en Westland doen in hun zienswijzen het voorstel om de kosten die regionale netbeheerders maken ten behoeve van de inkoop van het gas ter dekking van de netverliezen niet in de maatstaf op te nemen. Ze stellen voor om deze kosten op nacalculatorische basis op individuele basis per netbeheerder door te berekenen in de tarieven. Volgens Netbeheer Nederland is dit noodzakelijk vanwege de grote financiële risico's die deze nieuwe activiteit voor de netbeheerder met zich brengt.
132. Westland geeft daarnaast aan dat dit noodzakelijk is omdat het grootste gedeelte van de netverliezen bestaat uit meetverschillen die door de regionale netbeheerder niet kunnen worden beïnvloed. Daarnaast zullen er volgens Westland tussen regionale netbeheerders onderlinge verschillen van de niet-beïnvloedbare kosten optreden. Tenslotte geeft Westland aan dat het opnemen van deze niet-beïnvloedbare kosten in de maatstaf in strijd is met het wettelijke doelmatigheidsbeginsel.

Oordeel van ACM

133. De wijze van verrekening van de netverliezen in de tarieven zal ACM regelen in het methodebesluit regionale netbeheerders gas 2014-2016.²⁷ Voor zover de netbeheerders in die procedure zienswijzen over de tariefregulering van netverliezen gas hebben ingebracht, zal ACM die aldaar in haar besluitvorming betrekken. In onderhavige codewijziging besteedt ACM hieraan derhalve geen verdere aandacht.

²⁷ Ontwerp methodebesluit regionale netbeheerders gas 2014-2016, 103998/234, op 1 mei 2013 ter inzage gelegd.



Openbaar

50/65

7.7 Alternatief inkopen netverlies door landelijke netbeheerder

Zienswijze Westland

134. Westland stelt in haar zienswijze voor om de netverliezen voor gas niet door de regionale netbeheer, maar door de landelijke netbeheerder in te laten kopen en deze kosten te verwerken in het landelijke transporttarief. Westland geeft aan dat dit een pragmatisch oplossing is waardoor de netverliezen, die volgens Westland met name worden veroorzaakt door de meetonnauwkeurigheden van de inkoopmetingen op de OV-exitpunten, niet meer bij de regionale netbeheerders komen te rusten.

Oordeel van ACM

135. ACM wijst het voorstel van Westland om de netverliezen in regionale gastransportnetten door de landelijke netbeheerder in te laten kopen van de hand. Voor de motivering verwijst ACM naar de paragraaf 5.3 van onderhavig besluit. Hierin is vastgesteld dat regionale netbeheerders de partijen zijn die de consequenties van de netverliezen het beste kunnen dragen omdat op die manier de prikkels op juiste plek worden neergelegd om deze netverliezen te beperken. Wanneer alle netverliezen door de landelijke netbeheerder worden gedragen, dan zal deze prikkel ontbreken.

7.8 Hogere netverliezen bij Westland

Zienswijze Westland

136. In haar zienswijze geeft Westland aan dat de situatie voor haar netgebieden afwijkt van die van andere regionale netbeheerders. Dit wordt veroorzaakt doordat in haar verzorgingsgebied relatief veel gas door grootverbruikers wordt afgenomen en relatief weinig gas door kleinverbruikers. Hierdoor is er volgens Westland in de bestaande situatie geen sprake van een meetwinst, maar van een netverlies in haar verzorgingsgebied. De meetwinst door de foutieve volumeherleiding voor kleinverbruiksmetingen wordt in de netgebieden van Westland namelijk teniet gedaan door de relatief hoge netverliezen in haar netgebieden. Dit in tegenstelling tot de andere regionale netbeheerders waar als gevolg van de foutieve volumeherleiding voor kleinverbruiksmetingen wel een meetwinst optreedt.
137. Westland stelt dat haar relatief hoge netverliezen voor het grootste deel veroorzaakt worden door meetonnauwkeurigheden op de GOS-metingen en grootverbruiksmetingen. Westland heeft becijferd dat van het totale netverlies ongeveer 5% bestaat uit administratieve verliezen en ongeveer 95% veroorzaakt wordt door deze meetonnauwkeurigheden. Met de introductie van de administratieve temperatuurcorrectie op basis van de 15-gradenmethode



Openbaar

voor de kleinverbruiksmeterinrichting zal volgens Westland het netverlies voor hen alleen nog maar toenemen.

Oordeel van ACM

138. Naar aanleiding van de zienswijze van Westland is ACM nagegaan in hoeverre de situatie van Westland afwijkend is ten opzichte van de andere regionale netbeheerders en of dit aanleiding is om het ontwerpbesluit aan te passen. Hiervoor heeft ACM in de eerste plaats gekeken naar de resultaten²⁸ van het onderzoek dat ACM heeft uitgevoerd naar de hoogte van de jaarlijkse netverliezen van alle regionale netbeheerders. Voor dit onderzoek zijn bij de berekeningen van de netverliezen de effecten van de meetwinsten geëlimineerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat het jaarlijkse netverlies voor Westland 0,9% hoger is dan het gemiddelde van 0,6% van alle netbeheerders. Westland is echter niet de regionale netbeheerder met het hoogste netverlies. Op grond hiervan komt ACM tot de conclusie dat het totale netverlies van Westland niet uitzonderlijk hoog is.
139. ACM sluit niet uit dat door een afwijkende verdeling van grootverbruikers en kleinverbruikers binnen een netgebied bepaalde netverliesposten hoger kunnen zijn. Naar het oordeel van ACM hoeven deze verschillen geen reden te zijn om netverliezen niet tot de verantwoordelijkheid van regionale netbeheerder te rekenen, mits deze verschillen maar op een juiste manier in de tariefregulering verwerkt worden. Zo sluit ACM niet uit dat hierdoor in het geval van Westland de netverliezen die veroorzaakt worden door meetonnauwkeurigheden hoger zullen zijn dan voor andere regionale netbeheerders. Hierdoor kan een netbeheerder mogelijk een deel van de netverliezen minder goed beïnvloeden dan andere netbeheerders. In het feit dat er onderlinge verschillen kunnen optreden tussen netbeheerders is voor ACM echter geen aanleiding om de netverliezen niet meer aan de regionale netbeheerder toe te wijzen. Daarbij stelt ACM vast dat in het geval van Westland het totale netverlies niet structureel hoger is dan andere regionale netbeheerders. Indien voor Westland als gevolg van meetonnauwkeurigheden de netverliezen hoger zijn, dan zullen naar het oordeel van ACM deze verliezen blijkbaar gecompenseerd worden door andere netverliesposten die lager zijn.

²⁸ Zie Bijlage 3 voor de resultaten van het onderzoek door ACM.



Openbaar

52/65

7.9 Onnauwkeurigheid gasmeetinrichtingen

Zienswijze Westland

140. Westland geeft in haar zienswijze aan dat regionale netbeheerders de netverliezen die worden veroorzaakt door de meetonnauwkeurigheid van gasmeters niet kunnen beïnvloeden. Westland motiveert dit als volgt.
141. Ten eerste kan volgens Westland de meetnauwkeurigheid van grootverbruik meetinrichtingen niet door de regionale netbeheerders worden beïnvloed omdat daar sprake is van een vrije markt activiteit waarop netbeheerders niet actief mogen zijn. Omdat netbeheerders grootverbruik meetinrichtingen niet beheren, kunnen zij daardoor de gevolgen van de wettelijk geaccepteerde meetonnauwkeurigheid niet beïnvloeden.
142. Ten tweede kunnen de regionale netbeheerders de meetnauwkeurigheid van de inkoopmeting op OV-exitpunten niet beïnvloeden omdat de landelijke netbeheerder het beheer van de meters uitvoert. Hierdoor kunnen volgens Westland regionale netbeheerders de netverliezen die worden veroorzaakt door deze inkoopmetingen niet beïnvloeden. Volgens Westland zijn deze inkoopmetingen zeer gevoelig voor afwijkingen. Omdat GTS zelf wel invloed heeft op haar in- en verkoopmetingen stelt Westland voor de netverliezen die veroorzaakt worden door de meetonnauwkeurigheden van de inkoopmetingen door GTS te laten dragen. Hierdoor zou GTS een prikkel hebben om naar betere alternatieven te zoeken.
143. Ten derde geeft Westland aan dat regionale netbeheerders kleinverbruik meetinrichtingen wel beheren, maar dat zij de meetonnauwkeurigheid van deze meters niet kunnen beïnvloeden, omdat dit de wettelijk geaccepteerde meetonnauwkeurigheid betreft.

Oordeel van ACM

144. Ten eerste is ACM zich ervan bewust dat niet alle typen netverliezen door een regionale netbeheerder kunnen worden beïnvloed. Dit is in randnummer 80 reeds vastgesteld. Een voorbeeld hiervan zijn de netverliezen die worden veroorzaakt door de geaccepteerde meetonnauwkeurigheid van gasmeters. ACM handhaaft echter haar oordeel dat ook de niet beïnvloedbare netverliezen door de regionale netbeheerders dienen te worden gedragen. In randnummer 82 heeft ACM reeds aangegeven dat omwille van een transparante werking van de gasmarkt de vastgestelde verbruiken op de gasmeter van de afnemer leidend moeten zijn voor de inkoop en afrekening van het geleverde gas. De gaslevering dient daarom gevrijwaard te worden van eventuele netverliesposten. Op deze wijze ontstaat een



Openbaar

systeem waarbij de gemeten verbruiken van afnemers worden gebruikt voor het inkopen en afrekenen van het gas.

145. Ten tweede gaat ACM in op de beïnvloedbaarheid van de meetafwijkingen van gasmeters. ACM is van oordeel dat wanneer de meetafwijkingen van gasmetingen zich bevinden binnen gestelde nauwkeurigheden van de Meetvoorwaarden Gas - RNB en de Meetvoorwaarden Gas - LNB, deze voldoen aan de wettelijk vastgestelde eisen. In dat geval beschouwt ACM deze meetafwijkingen als niet beïnvloedbaar. Wanneer de meetafwijkingen zich buiten deze vastgestelde eisen bevinden, zijn deze wel beïnvloedbaar. Ten aanzien van het punt van de beïnvloedbaarheid door de regionale netbeheerder is ACM van oordeel dat voor grootverbruikmeters de erkende meetverantwoordelijke primair verantwoordelijk is voor het functioneren van de gasmeter. De erkende meetverantwoordelijke kan deze meetafwijkingen daarom ook beïnvloeden. Een regionale netbeheerder heeft echter op grond van artikel 5.1.2 van de Meetvoorwaarden Gas - RNB wel het recht om een erkende meetverantwoordelijke in gebreke te stellen indien sprake is van tekortkomingen. Daarmee heeft de regionale netbeheerder wel de mogelijkheid om eventuele problemen bij het meten bij grootverbruikers op te lossen, waardoor een regionale netbeheerder wel degelijk invloed kan uitoefenen op de nauwkeurigheid van de metingen bij grootverbruikers. Ten aanzien van de beïnvloedbaarheid van meetafwijkingen bij gasmeters van kleinverbruikers is ACM van oordeel dat de regionale netbeheerder op grond van artikel 2.4.2 van Meetvoorwaarden Gas – RNB het beheer over deze meters voert. Indien een meter van een kleinverbruiker niet aan de wettelijke gestelde eisen voldoet, is daarmee de regionale netbeheerder verantwoordelijk voor het functioneren van de gasmeters en kan ook hij daarmee meetafwijkingen, die buiten de wettelijke toegestane nauwkeurigheid vallen, beïnvloeden.
146. Ten aanzien van het idee van Westland om meetafwijkingen van de inkoopmetingen door GTS te laten inkopen, stelt ACM vast dat dit geen onderdeel uitmaakt van de inhoud van deze codewijziging. Er wordt hierin namelijk geen methode vastgelegd waarbij bepaalde netverliesposten uit het totale netverlies worden gehaald om deze aan een andere partij dan de regionale netbeheerder toe te wijzen. Omdat ACM toetst of de inhoud van dit besluit in overeenstemming is met belangen zoals genoemd in artikel 12f van de Gaswet komt ACM derhalve niet toe aan de beoordeling van het voorstel van Westland op dit punt. ACM sluit echter niet uit dat verdere verbeteringen van de voorwaarden op dit punt denkbaar zijn welke in overeenstemming zijn met de belangen zoals genoemd in artikel 12f van de Gaswet. Een voorbeeld hiervan zou kunnen zijn dat netverliezen veroorzaakt door de inkoopmetingen aan de landelijke netbeheerder worden toegewezen. Beoordeling van zo'n



Openbaar

voorstel zal door ACM worden uitgevoerd indien de gezamenlijke netbeheerders een codewijzigingsvoorstel als bedoeld in artikel 12b, eerste lid, van de Gaswet hierover indienen.

7.10 Onvoldoende onderzoek naar financiële effecten

Zienswijze Westland

147. Westland geeft in haar zienswijze aan dat ACM onvoldoende onderzoek heeft gedaan naar de gevolgen die het verschuiven van de inkoop van de netverliezen naar de regionale netbeheerders met zich brengt. Hierdoor zijn grote onzekerheden ontstaan en kunnen aanzienlijke ongewenste (financiële) effecten plaatsvinden waardoor zowel op totaal sectorniveau als op individueel niveau de netbeheerders onevenredig kunnen worden getroffen.

Oordeel van ACM

148. Ten aanzien van deze zienswijze van Westland verwijst ACM naar het onderzoek²⁹ dat verricht is naar de hoogte van de jaarlijkse netverliezen. Op grond hiervan stelt ACM vast dat over de verbruiks jaren 2009 en 2010 het gemiddeld netverlies 0,6% bedroeg hetgeen overeenkomt met een jaarlijks bedrag van 30 miljoen. Deze ingeschatte netverlieskosten zullen na inwerkingtreding van onderhavig besluit door de regionale netbeheerders worden gedragen.

²⁹ Zie Bijlage 3 voor de resultaten van het onderzoek door ACM.



Openbaar

55/65

7.11 Herleidingsluchtdruk bij grootverbruikmeetinrichtingen

Zienswijze Netbeheer Nederland

149. Netbeheer Nederland geeft in haar zienswijze aan dat het ontwerpbesluit ten aanzien van de administratieve volumeherleiding op één onderdeel onvolledig is. Het betreft grootverbruik meetinrichtingen waar het elektronisch volumeherleidingsinstrument (hierna: EVHI) de volumeherleiding uitvoert op basis van aannames over de gasdruk. Voor het EVHI waar de absolute gasdruk wordt gemeten, zijn geen aanpassingen noodzakelijk. Daar waar alleen de overdruk van het gas wordt gemeten, moet de luchtdruk echter vooraf worden ingesteld. Ook voor de situaties waar het EVHI enkel de temperatuurherleiding uitvoert, dient bij de volumeherleiding rekening te worden gehouden met de gewijzigde gemiddelde luchtdruk. In dergelijke gevallen is nu de luchtdruk ingesteld op 1013,25 mbar. Voor Netbeheer Nederland is het onduidelijk of voor deze categorie meetinrichtingen ook een fysieke of administratieve wijziging naar 1,0155 bar gewenst is.

Oordeel van ACM

150. De zienswijze van Netbeheer Nederland heeft betrekking op de bepalingen van artikel B1.3.3 van de Meetvoorwaarden Gas – RNB. ACM is van oordeel dat voor situaties waarbij de absolute gasdruk niet gemeten wordt, er een correctie dient plaats te vinden op basis van een gemiddelde luchtdruk van 1,0155 bar en een herleidingsluchtdruk van 1,01325 bar. Daarom wijzigt ACM artikel B1.3.3.1.1 van de Meetvoorwaarden Gas – RNB als volgt:

B1.3.3.1.1

Bij deze individuele herleidingsmethode wordt de gastemperatuur continu gemeten ter plaatse van de comptabele meetinrichting. De gasdruk wordt niet gemeten, maar als een constante waarde geprogrammeerd. Ten aanzien van de gasdruk wordt verondersteld dat deze gelijk is aan de nominale leveringsdruk vermeerderd met 1,0155 bar.



Openbaar

7.12 Transparantie over netverliezen

Zienswijze Energie Nederland

151. In haar zienswijze doet Energie Nederland het verzoek om in het besluit een rapportageverplichting voor de regionale netbeheerders op te nemen over de netverliezen in de regionale gastransportnetten. Omwille van de transparantie dienen volgens Energie Nederland de volgende rapportages door de regionale netbeheerders te worden opgesteld:
- a. een dagelijkse rapportage over de gealloceerde netverliezen per netgebied;
 - b. omvang van de verschillende netverliesposten, waaronder een rapportage omtrent de omvang van aansluitingen zonder leverancier;
 - c. een dagelijkse rapportage over de gereconcilieerde netverliezen per netgebied.

152. Genoemde rapportages dienen volgens Energie Nederland voor alle programmaverantwoordelijke/leverancier combinaties beschikbaar te zijn en dus niet uitsluitend voor de programmaverantwoordelijke/leverancier combinatie die de netverliezen levert aan de betreffende regionale netbeheerder. Energie Nederland stelt namelijk dat de omvang van de netverliezen in de allocatie een onzekere factor is die de hoogte van de MCF bepaalt. Voor het creëren van een gelijk speelveld voor alle partijen is het daarom van belang dat alle partijen over deze informatie kunnen beschikken. Energie Nederland meent dat door deze transparantie uiteindelijk een bijdrage geleverd kan worden aan het verlagen van de netverliezen.

Oordeel van ACM

153. Naar aanleiding van de zienswijze van Energie Nederland stelt ACM vast dat met deze codewijziging in artikel 5.1.4 en 5.3.1 van de Allocatievoorwaarden Gas voor zowel de regionale netbeheerders als voor GTS een verplichting wordt opgenomen om aan leveranciers en programmaverantwoordelijken te rapporteren over de maandelijkse netverliezen. ACM heeft zich afgevraagd of daarnaast nog aanvullende rapportageverplichtingen over de netverliezen voor netbeheerders in de voorwaarden opgenomen dienen te worden. ACM is echter van oordeel dat hiervoor eerst nader onderzoek moet plaatsvinden. Dit is de reden dat ACM in de brief aan de NEDU met het verzoek onderzoek te doen naar een netverliesprofiel tevens het verzoek zal doen voorstellen te ontwikkelen over een standaardrapportage over de netverliezen in regionale gastransportnetten.



Openbaar

57/65

7.13 Invloed van 15-gradenmethode

Zienswijze Consumentenbond/dhr. Bakker

154. De heer Bakker wijst er op dat ook bij de 15-gradenmethode de heersende temperatuur in de gasmeter kan afwijken van de gemiddelde gastemperatuur die voor de volumeherleiding wordt gebruikt. Hij verwijst daarbij naar zowel het onderzoeksrapport 2008 als naar een publicatie van Joosten. De heer Bakker vindt dat in het ontwerpbesluit de financiële gevolgen van deze afwijkende gastemperaturen niet worden onderbouwd. Hij verzoekt ACM om, aan de hand van de resultaten van de publicatie van Joosten, inzicht te geven in de financiële gevolgen voor een individuele kleinverbruiker indien de werkelijke gastemperatuur afwijkt van 15° Celsius. Daarbij verzoekt hij tevens om aan te geven of de financiële consequenties voor ACM acceptabel zijn. Daarnaast wijst hij op er op dat ook bij het gebruik van een administratieve volumeherleiding op basis de 15-gradenmethode kruissubsidiëring tussen kleinverbruikers onderling zal optreden. Hierdoor kunnen bepaalde kleinverbruikers een hogere gasrekening ontvangen, ondanks het feit dat gasleveranciers tot heden de meetwinsten in hun tarieven verrekenen.

Oordeel van ACM

155. ACM is van oordeel dat door het gebruik van de 15-gradenmethode bij deze administratieve volumeherleiding voor individuele kleinverbruikers afwijkingen kunnen voorkomen waardoor een te hoog of een te laag gasvolume zal worden vastgesteld. Dit is onlosmakelijk verbonden met het feit dat dit een generieke volumeherleidingsmethode is waarbij de volumeherleiding aan de hand van een aangenomen gemiddelde gastemperatuur tot stand komt. Ten aanzien van de financiële gevolgen van deze afwijkingen verwijst ACM naar de het onderzoeksrapport 2008. In paragraaf 4.6.1 wordt daarin nader ingegaan op de gevolgen van deze temperatuurafwijkingen. Hoewel daarbij alleen de financiële gevolgen per woningtype zijn onderzocht en niet is gekeken naar de financiële gevolgen die voortvloeien uit de veldproefresultaten, geeft dit naar het oordeel van ACM een goede indruk van de verschillen die kunnen optreden. De constatering dat per kleinverbruiker als gevolg van een afwijkende gastemperatuur er volumeverschillen zullen optreden, is destijds ook de reden geweest om de slimme gasmeter met lokale temperatuurmeting (oftewel technische temperatuurcorrectie) verplicht te stellen. Hierdoor wordt in de toekomst kruissubsidiëring tussen kleinverbruikers onderling voorkomen. Het toepassen van de 15-gradenmethode beschouwt ACM daarom als een tijdelijke regeling die gebruikt wordt zolang nog niet alle kleinverbruiker beschikken over een slimme gasmeter met lokale temperatuurcorrectie. Overigens is ACM zich ervan bewust dat een administratieve volumeherleiding volgens de 15-gradenmethode mogelijk nooit helemaal komt te vervallen omdat kleinverbruikers het recht hebben om een slimme meter te weigeren.



Openbaar

7.14 Gevolgen regulerende energiebelasting

Zienswijze Consumentenbond/dhr. Bakker

156. De heer Bakker wijst naar de opmerking in het ontwerpbesluit waarin wordt aangegeven dat ten aanzien van de meetwinst 'de consument niet teveel betaald'. Hij merkt daarbij op dat dit voor de gaslevering zou kunnen gelden maar dat een kleinverbruiker daarnaast ook de regulerende energiebelasting dient af te rekenen. Deze belasting worden afgerekend aan de hand van het te hoog vastgestelde gasverbruik op basis van de 7-gradenmethode waardoor de kleinverbruiker in de huidige situatie wel meer zal moeten afrekenen.

Oordeel van ACM

157. ACM is het met de heer Bakker eens dat de kosten van de regulerende energiebelasting als gevolg van de structurele meetfout veroorzaakt door de 7-gradenmethode hoger zal zijn. Deze conclusie is ook al getrokken in paragraaf 4.2.2 van het onderzoeksrapport 2008. Hierin is tevens vastgesteld dat afhankelijk van het woningtype er bij de volumeherleiding verschillen tussen kleinverbruikers onderling kunnen optreden. Hierdoor kan de hoogte van de regulerende energiebelasting afhankelijk van het woningtype onderling verschillen.

7.15 Technische drukcorrectie

Zienswijze Consumentenbond/dhr. Bakker

158. De heer Bakker vraagt om een nadere motivering van ACM over het niet opnemen van een verplichting voor een technische drukcorrectie in gasmeters van kleinverbruikers. Hij geeft aan dat in het ontwerpbesluit staat dat zo een correctie in de gasmeter in termen van kosten/baten niet interessant is. Volgens de heer Bakker ontbreekt het echter aan een kosten/batenanalyse om tot deze conclusie te komen.

Oordeel van ACM

159. In zijn zienswijze verwijst de heer Bakker naar een conclusie uit het onderzoeksrapport 2008. In dit rapport is gesteld dat de kosten voor een elektronische drukmeting in de gasmeter beduidend hoger zijn dan voor een temperatuurmeting en de opbrengsten in termen van nauwkeuriger vastgestelde gasvolumes gering. Hierdoor is een drukcompensatie in termen van kosten/baten op voorhand niet interessant.
160. Naar aanleiding van het verzoek van de heer Bakker heeft ACM navraag gedaan naar de extra kosten voor een drukmeting en drukcorrectie in een balgengasmeter. Op basis



Openbaar

hiervan stelt ACM vast dat drukmetingen in huishoudelijke gasmeters wereldwijd nergens grootschalig worden toegepast. Hierdoor is er nog geen gedetailleerd onderzoek verricht naar de kosten van een drukmeting en drukcorrectie in een balgengasmeter.

161. Op grond van een eerste analyse stelt ACM echter vast dat de eenmalige extra kosten voor de functionaliteit van een drukmeting in een balgengasmeter ongeveer 100 tot 150 euro bedragen. Daarentegen bedragen de extra kosten voor een temperatuurmeting in een gasmeter ongeveer 5 tot 10 euro.
162. Omdat drukverschillen in Nederland met name zullen worden veroorzaakt door de hoogteverschillen en deze hoogteverschillen beperkt voorkomen, handhaaft ACM haar oordeel dat het verplicht toepassen van ingebouwde drukcorrectie in een slimme gasmeter in termen van kosten en baten niet interessant is.

59/65

7.16 Hoogtecorrectie

Zienswijze Consumentenbond/dhr. Bakker

163. In zijn zienswijze ondersteunt de heer Bakker de vaststelling van ACM dat de bepaling over de hoogteligging van gasmeters in de voorwaarden moet worden aangepast. Over het wijzigingsverzoek, dat ACM aan zowel de gezamenlijke netbeheerders als aan de NEDU heeft verzonden, stelt de heer Bakker ACM de vraag waarom ook de NEDU betrokken is bij deze codewijziging. Daarnaast heeft hij ACM naar de reden gevraagd om in de wijzigingsbrief geen eisen op te nemen over de maximaal toegestane afwijkingen die bij de correctie voor de hoogteligging van de gasmeter door ACM zullen worden toegestaan.

Oordeel van ACM

164. Ten aanzien van de vraag omtrent de rol van de NEDU bij de codewijziging over de hoogtecorrectie merkt ACM op dat deze wijziging in de eerste plaats betrekking heeft op de Meetvoorwaarden Gas – RNB. De verantwoordelijkheid voor het indienen van een codewijzigingsvoorstel van de Meetvoorwaarden Gas – RNB ligt bij de gezamenlijke netbeheerders. Daarom heeft ACM Netbeheer Nederland verzocht om hiervoor een codewijzigingsvoorstel in te dienen. Doordat een wijziging van de hoogtecorrectie mogelijk ook gevolgen kan hebben voor de administratieve volumeherleiding zoals vastgelegd in de Informatiecode, wordt de NEDU betrokken bij deze codewijziging. De verantwoordelijkheid voor het indienen van een codewijzigingsvoorstel voor de Informatiecode ligt namelijk bij de NEDU.



Openbaar

60/65

165. Ten aanzien van het opnemen van eisen over de hoogtecorrectie in de wijzigingsbrief is ACM van oordeel dat de gezamenlijke netbeheerders en de NEDU in eerste instantie zelf dienen vast te stellen welke normen dienen te worden gehanteerd. Beide partijen dienen daarbij in hun codewijzigingsvoorstellen zich ervan te vergewissen dat de bepalingen over de hoogteligging in overeenstemming zijn met de belangen zoals bedoeld in artikel 12f, eerste en tweede lid, van de Gaswet. Op basis van deze belangen zal ACM de ingediende codewijzigingsvoorstellen beoordelen. Het vooruitlopen op de inhoudelijke invulling van beide codewijzigingsvoorstellen acht ACM derhalve niet noodzakelijk.

7.17 Groen gas invoeding

Zienswijze VGGP

166. In haar zienswijze geeft de VGGP aan dat een wijziging aan paragraaf B6.4 Allocatievoorwaarden Gas is voorgenomen. Volgens de VGGP raakt dit artikel bepalingen die betrekking hebben op de invoeding van groen gas. De VGGP geeft aan dat het afrekenen van het gas moet worden uitgevoerd op basis van de geleverde hoeveelheid energie. Volgens de VGGP is dit in artikel 6.4.2.3 niet eenduidig geregeld omdat hierin worden gesproken over het begrip "hoeveelheid gas". De VGGP verzoekt ACM dit begrip te wijzigingen in "hoeveelheid energie". Daarnaast stelt de VGGP dat deze wijziging in meerdere bepalingen van de voorwaarden moet worden doorgevoerd.

Oordeel van ACM

167. Ten aanzien van het punt van het wijzigingen van het begrip "hoeveelheid gas" in "hoeveelheid energie" is ACM de opvatting toegedaan dat dit inhoudelijk geen onderdeel uitmaakt van deze codewijziging. Omdat ACM alleen toetst of de inhoud van onderhavige wijzigingen in overeenstemming zijn met belangen zoals genoemd in artikel 12f van de Gaswet komt ACM derhalve niet toe aan de beoordeling van het voorstel van de VGGP op dit punt.
168. In dit verband merkt ACM op dat er nu tevens een codewijzigingsprocedure loopt over een wijziging van de voorwaarden voor groen gas invoeding (zaaknummer: 103803). ACM acht het voor de hand liggen om deze zienswijze te betrekken bij de behandeling van deze codewijziging.



Openbaar

61/65

7.18 Inwerkingtreding

169. In het ontwerpbesluit heeft de NMa destijds voorzien om verplichtingen aangaande de administratieve temperatuurcorrectie en de beperking van de netverliezen voor gas per 1 januari 2014 in werking te laten treden. De overwegingen van de NMa hielden ten eerste verband met de nieuwe reguleringsperiode voor de tarieven per 1 januari 2014, waar de financiële consequenties van onderhavig besluit in opgenomen worden. Daarbij was ACM in de veronderstelling dat met inwerkingtreding per 1 januari 2014 de netbeheerders voldoende tijd en gelegenheid zouden worden geboden om zich aan te passen aan de nieuwe regelgeving. Tevens verwachtte de NMa destijds dat per 1 januari 2014 het Ministerie van EZ de technische temperatuurcorrectie in de slimme meter verplicht zou stellen. Hierdoor ontstond per die datum de noodzaak om maatregelen te treffen die een verschil tussen de meting van de oude balgengasmeter en de slimme meter voorkomen.

Zienswijze Netbeheer Nederland en GTS

170. Zowel Netbeheer Nederland als GTS maken in hun zienswijze bezwaar tegen de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2014. Ten eerste geeft Netbeheer Nederland aan dat de implementatietijd voor het aanpassen van de IT-systemen 9 maanden zal duren in plaats van de 6 maanden die ACM in het ontwerpbesluit heeft verondersteld. Ten tweede geven ze aan dat de aanpassingen pas in opdracht kunnen worden gegeven nadat het primaire besluit definitief is vastgesteld. Op die manier wordt voorkomen dat lopende het bouwtraject nog aanpassingen moeten plaatsvinden. Daarmee is een implementatiedatum van 1 januari 2014 voor de netbeheerders niet meer haalbaar.

171. Netbeheer Nederland acht een inwerkingtreding per 1 juli 2014 mogelijk, indien uitsluitend de wijzigingen uit het onderhavige besluit moeten worden uitgevoerd en indien de definitieve besluitvorming in het derde kwartaal van 2013 is afgerond. GTS geeft aan dat zij niet kunnen omgaan met een inwerkingtredingsdatum die voor 1 januari 2015 ligt, vanwege lopende wijzigingen in de IT-systemen als gevolg van aanpassingen rond de implementatie van de Europese Netcodes.

172. Bovendien wijst Netbeheer Nederland op de samenhang tussen onderhavige codewijziging en de codewijziging van de Informatiecode over de administratieve volumeherleiding.³⁰ Netbeheer Nederland stelt dat beide wijzigingen alleen gelijktijdig geëffectueerd kunnen worden. Netbeheer Nederland geeft aan dat de definitieve besluitvorming van dit laatste dossier naar verwachting in maart 2014 kan worden afgerond. Gegeven de benodigde

³⁰ Zaaknummer: 13.0094.52.



Openbaar

periode van 9 maanden vanaf definitieve besluitvorming voor het aanpassen van de ICT-aanpassingen, is 1 januari 2015 voor Netbeheer Nederland een acceptabele inwerkingtredingsdatum.

173. Netbeheer Nederland en GTS vinden de start van de uitrol van slimme meters met lokale temperatuurcorrectie geen reden om onderhavige codewijziging op 1 januari 2014 in werking te laten treden. Ten eerste stellen zij dat er in eerste instantie slechts een zeer beperkt aantal meters met fysieke temperatuurcorrectie zullen zijn. Ten tweede stelt GTS dat er over deze introductiedatum van 1 januari 2014 geen zekerheid bestaat. Volgens GTS zal volgens de laatste berichten de start van de grootschalige uitrol c.q. aanbidding van slimme meters gaan schuiven naar 1 juli 2014. Tot slot vinden Netbeheer Nederland en GTS de start van een nieuwe reguleringsperiode geen aanleiding om dit besluit per 1 januari 2014 – naar hun mening overhaast – in werking te laten treden.

Zienswijze Energie Nederland

174. Energie Nederland geeft in haar zienswijze aan dat de administratieve temperatuurcorrectie gelijktijdig dient te worden ingevoerd met de maatregelen ter beperking van de netverliezen gas. Ook wijst Energie Nederland erop dat capaciteit en middelen in de energiesector momenteel worden ingezet op andere projecten. Hierdoor zal er volgens Energie Nederland onvoldoende capaciteit beschikbaar zijn om de maatregelen uit onderhavig besluit op 1 januari 2014 in werking te kunnen laten treden. Energie Nederland stelt daarom in haar zienswijze voor om onderhavige codewijziging op 1 juli 2014 in werking te laten treden.

Oordeel van ACM

175. Op grond van de zienswijzen van Netbeheer Nederland, GTS en Energie Nederland stelt ACM vast dat de in het ontwerpbesluit voorgestelde inwerkingtreding van deze codewijziging op 1 januari 2014 niet haalbaar is. ACM motiveert dit als volgt.
176. Ten eerste concludeert ACM dat uit de zienswijzen blijkt dat de minimale implementatietijd voor het aanpassen van de IT-systemen niet 6 maanden maar 9 maanden bedraagt. Ten tweede neemt ACM ter kennis dat de netbeheerders niet eerder zullen starten met het aanpassen van de IT-systemen voordat de besluitvorming van onderhavige codewijziging en de codewijziging van de Informatiecode over de administratieve volumeherleiding van gasmeter is afgerond. Aangezien de codewijziging van de Informatiecode naar verwachting eind september 2013 wordt vastgesteld, betekent een implementatietijd van 9 maanden dat beide codewijzigingen op zijn vroegst op 1 juli 2014 gelijktijdig in werking kunnen treden. Derhalve is in onderhavig besluit geen datum van inwerkingtreding vastgelegd, omdat



Openbaar

hiervoor wordt doorverwezen naar het definitieve besluit daarover in genoemde wijziging van de Informatiecode inzake administratieve volumeherleiding voor gasmeters. Op deze wijze is de samenhang en de inwerkingtreding van beide besluiten gewaarborgd.

177. Ten derde zal ACM bij de vaststelling van de inwerkingtredingsdatum in definitieve besluit van de informatiecode de zienswijze van GTS, over de gevolgen van de aanpassingen rond de implementatie van de Europese Netcodes, betrekken.

7.19 Tekstuele opmerkingen

178. Zowel Netbeheer Nederland als Energie Nederland hebben in hun zienswijzen enkele tekstuele opmerkingen gemaakt ten aanzien van de motivering van het besluit en de codebepalingen uit het ontwerpbesluit. Daar waar het tekstuele aanpassingen betrof heeft ACM deze in het besluit gewijzigd.



Openbaar

8 Besluit

179. ACM geeft met dit besluit uitvoering aan de bevoegdheid uit artikel 12c, tweede lid, van de Gaswet. Derhalve stelt ACM op grond van artikel 12f, eerste lid, van de Gaswet de voorwaarden vast zoals deze zijn opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.

9 Publicatie en inwerkingtreding

180. Dit besluit wordt bekend gemaakt in de Staatscourant. Ook zal dit besluit worden gepubliceerd op de internetpagina van de ACM (www.acm.nl).

181. Dit besluit treedt in werking op de dag van inwerkingtreding van het besluit van de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 25, vierde lid, van de Gaswet inhoudende wijzigingen van de Informatiecode Elektriciteit en Gas inzake de administratieve volumeherleiding voor gasmeters (zaaknummer 13.0094.52).

Den Haag, 18 juli 2013

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

mr. C.A. Fontein
bestuursvoorzitter

64/65



Openbaar

Beroepsmogelijkheid

Belanghebbenden die zich met dit besluit niet kunnen verenigen, kunnen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven te Den Haag.

Het postadres is: College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

Het beroepschrift moet zijn ondertekend en moet ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening en een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht bevatten. Voorts moet het beroepschrift de gronden van het beroep bevatten en dient een afschrift van het bestreden besluit te worden meegezonden.

Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd. Informatie hierover kan worden ingewonnen bij de griffie van het College, telefonisch bereikbaar op (070) 381 39 10 of (070) 381 39 30.

65/65